

N. 2

SIGNAL • NUMMER 2 • 1945

Belgia 4 fr. / Bohmen-Mähren 5 kr. / Bulgaria 10 leva / Danmark 50 øre / Finland 5 mk. / Frankrike 7 fr. / Italia 4 lire / Kroatia 40 kuna / Nederland 30 cents / Norge 50 øre / Portugal 2 esc. / Romania 30 lei / Sverige 55 øre / Sveits 50 rappen / Serbia 15 dinar / Slovakia 3 ks. / Spania 1,50 pts. / Tyrkia 15 kurus / Ungarn 70 fillér / Sørsteiermark, Ostland 50 Pfg. Generalguvernementet 1 Zloty

Signal

Kjensgjerningene taler for seg:

10 arbeiderfamilier i det sjette krigsåret

Særberetning i dette nummer

Den tyske krigsproduksjons høye ytelser

kan ikke minst føres tilbake til de fremragende sosiale innretninger, som opprettholder arbeidernes sunnhet og arbeids glede.

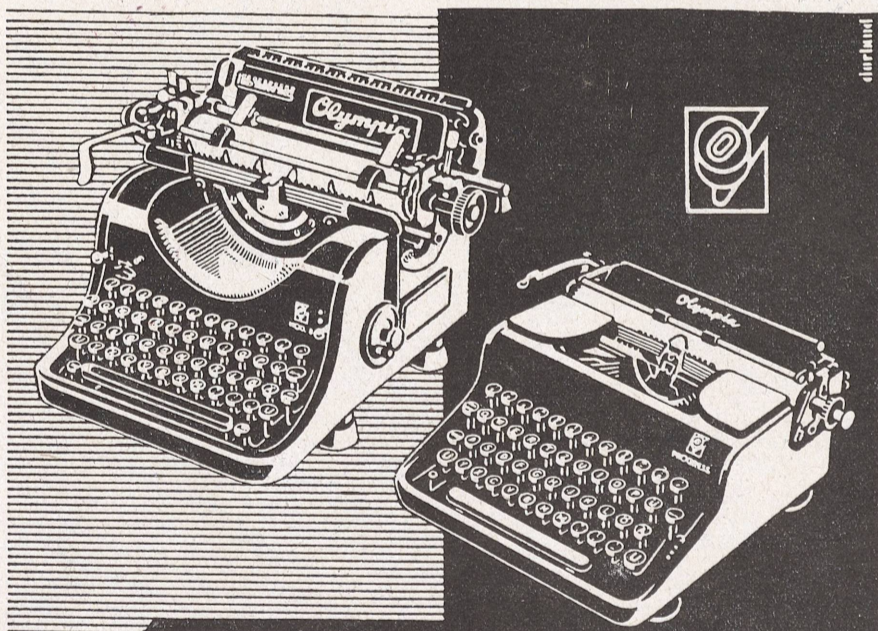
Det er viktig at det arbeidende menneske blir forpleid godt og regelmessig. Dettessørger felleskjøkkenet for. De beste kokereid-skaper bevarer matens fulle næringsverd og det oppnås dermed at de kommer folkesunnheten til gode.

Penking

KOKE-, STEKE- OG BAKEAPPARATER

for husholdning og storkjøkkener

SENKINGWERK

Olympia

KONTORSKRIVEMASKINER
REISESKRIVEMASKINER

OLYMPIA skrivemaskiner er fremstil
av Olympia Büromaschinenwerke AG.

Generalagentur for Norge:

G. A. GJESSING & Co. A/S., OSLO

Olympia salgskontorer og Olympia representanter i alle storbyer verden over

STANDARDISERT UTARMING?

Jo større ødeleggelsene i Europa blir, desto større blir også gjenoppbyggingsproblemene. Kan en i det hele tatt bygge opp igjen slik i Europa som det tilsvarende vår tradisjon og kultur? Eller går en lang epoke av vår historie til ende med denne krigen?

Sovevognstoget østover hadde nettopp forlatt byen, da vi hørte alarmen. Konduktøren slokker lampene. Vi står i det blå skjæret fra nødbelysningen. Naturligvis dreier samtalen seg om luftangrepene i den siste tid. Min reisefelle stiller som om han snakket til seg selv det spørsmål: „Hvordan skal en seinere kunde bygge opp igjen det som no ødelegges?“

Det viser seg at han er bygningsingeniør. Han mener at så vidt en no kan bedømme det, vil i framtiden den største del av de fleste europeiske folkeslags nasjonalformue gå med til gjenoppbyggingens mest primitive nødvendigheter.

Jeg spør så om han tror at en i det hele tatt kan bygge opp igjen i samsvarende med den hittidige europeiske kultur, eller om det ikke vil komme til en forsimpelingsprosess, under hvilken de fleste mennesker må være glad til om de får et hjørne i en brakke. Jeg spør ham til slutt om ikke fra et rent teknisk standpunkt en helt amerikanisert standardiseringsprosess no er blitt uunn-gålig.

Til dette svarer min reisefelle i en nesten skarp tone: „Ser De, det er nettopp den feiltagelse som så mange mennesker gjør seg skyldig i no. Problemet stiller seg helt annerledes. Naturligvis må vi, når vi skal hjelpe millionmassen i Tyskland og de andre europeiske land med gjenoppbyggingen, ha hus, møbler og utstyrsgjenstander som er standardisert etter de enkleste typer. Men betyr virkelig standardisering også amerikanisering? Er det ikke snarere slik at det europeiske geni no blir stilt overfor sin største oppgave, nemlig tvert imot tvangen til standardisering å skape noe som allikevel bevarer vår individuelle personlige kultur?“

Jeg tilsto at dette begynte å interessere meg.

„Når De gir ti virkelige kunstnere et skjelett i hånden“, sa ingeniøren, „og De gir dem i oppdrag å lage en statue av leire om dette skjelettet, vil det sikkert av det samme grunnstoff og av den samme masse oppstå ti vidt forskjellige figurer. Akkurat så stor betydning, ikke mer og ikke mindre, må standardiseringen få i vårt framtidige liv. I og for seg er den naturligvis ikke til å unngå.“

Og han fortsatte: „Og har vi ikke nettopp no en anledning til ved framstilling av kanskje noen få, men derfor fremragende produkter å øve en gun-

stig innflytelse på den store masses smak? For eksempel det møbelutstyr som en tidligere kunde kjøpe komplett for en billig pris hvor som helst, og som så ikke passet til noen av rommene — tenk bare på den avskyelige buffet i våre borgerlige leiligheter — den slags må det naturligvis ikke lages mer av.“

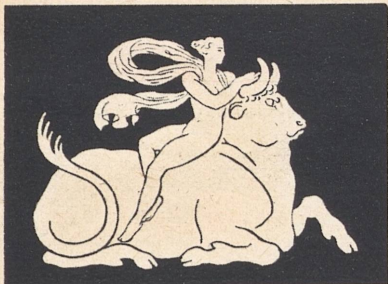
„Derimot kommer det an på å lage et bestemt antall av enkeltvis standardiserte, men høyst smakfulle møbler, ved hjelp av hvilke en kan foreta helt forskjellige arrangementer, og nettopp her kan den som skal bo blant disse møbler, vise sin gode smak. Dette er bare et eksempel. I den typemessige bygging av boliger og boligkvarterer er forholdet akkurat det samme. Kanskje kommer vi da så langt at vi lager møbler og boliger som virkelig passer til hverandre, og hvis dimensjoner helt fra begynnelsen av er tilpasset det menneskelige behov i en grad som det tidligere aldri var mulig.“

„Etter min mening“, sa han, „kommer det bare an på den prinsipielle erkjennelse av hva som i det hele tatt er mulig. Standardiseringstanken som er uunn-gålig, er jo bare et teknisk hjelpemiddel som mennesket må betjene seg av ved sin åndelige kraft. Men på denne måte kan en oppnå helt overordentlige resultater.“

Alt dette forekom meg meget innlysende og det falt meg inn at det også finnes en høy kultur i verden, hvis materielle grunnlag faktisk beror på en forbausende standardisering, nemlig den japanske. En vil ganske sikkert ikke kunde frakjenne japaneren individualitet. Allikevel er det japanske hus, enten det tilhører fattig eller rik, innrettet etter bestemte prinsipper som alltid er de samme. Bare det materiale som kommer til anvendelse, gir et bilde av eierens velstand. Men selv den mindre bemidlede har absolutt mulighet til å leve i japansk stil i en omgivelse som tilsvarende den beste smak.

„Ganske riktig“, innrømmet min reisefelle, „det er et eksempel som riktignok må tilpasses vår europeiske sfære. Men jeg ser vi forstår hinannen. Den minste nødbolig som blir bygd i dag er allerede et viktig problem. En må bare bli klar over hvori de egentlige problemer består som foreligger. Her vilde tankeløshet være skjebnesvanger. Det å fylle materien med ånd, det er selve livet. Og det er det som det kommer an på.“

G. W.

NUMMER 2 • 1945

SIGNAL

BRINGER:

Krigen som verdenskamp

Side

Politiske soldater i Europa. Et nytt trin i oksidentalsk erkjennelse. Av Cornelius v. d. Horst. 6

Roosevelt i slutfasen. USA etter valgene. Av Giselher Wirsing . . . 10

Meterkrigen og dens mestere. Litt om de tyske grenaderers kamp på Italiafronten 12

Det nye verdensbilde — Europas framtid

Standardisert utarming? Den mulige levestandard etter denne krigen. 2

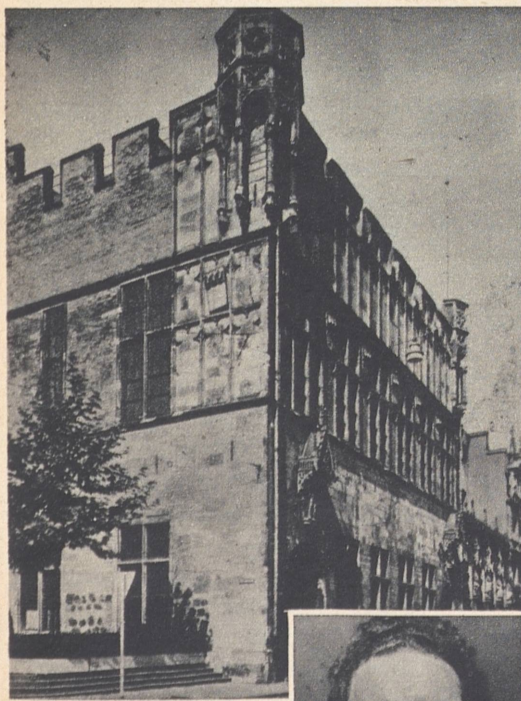
Hvordan vi lever

Kjensgjerninger. „Signal“ beretter om de arbeidende menneskers liv i Tyskland. 23

Meddelelse for våre abonnenter

Med nummer 19 er årgang 1944 avsluttet. Abonnenter som har betalt for 24 nummer i 1944, vil få de 5 første nummer i årgang 1945 trukket fra på årsregningen

COPYRIGHT 1945 BY DEUTSCHER VERLAG BERLIN

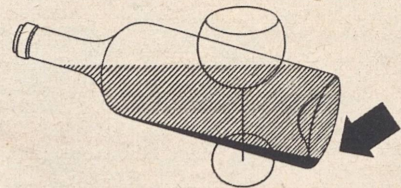

Gürzenich. Dets festsal var også stedet for de berømte konserter, som var et særlig uttrykk for vesteuropaisk kultur. Til høyre en nordamerikansk terrorpilot

Et festhus fra middelalderen

Et av de vakreste sein-gotiske profanbyggverk i Köln var Gürzenich. Det var blitt bygd som dansehus i 1441 av borgerstanden i den rike hansabyen ved Rhinen. Dette representative byggverk har innen sine murer opplevd et stykke europeisk historie. Tysk nasjons hellige romerske rikes keiserer foranstaltet her sine glansfulle mottakelser og strålende fester. Først i foregående århundre ble den enkle salbygningen forvandlet til en hall med tre skip, men i den ytre formen har ingen tidsalder våget å endre noe. Under et av de mange anglo-amerikanske terrorangrep på byen Köln er også Gürzenich med de kostbare skatter det inneholdt, sine fresker og malerier, kaminer og ornamenter, blitt ødelagt.

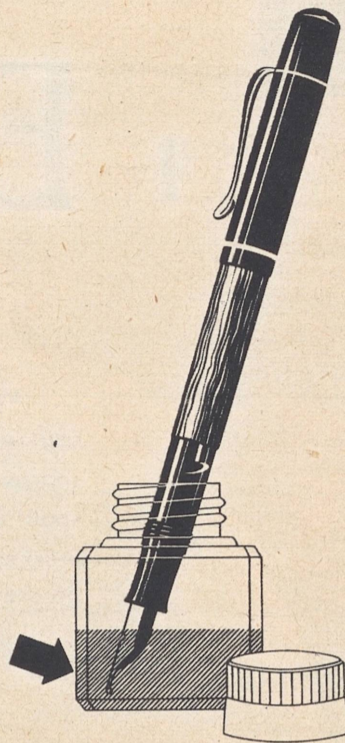

Rødvin kan ha bunnfall, men ikke fyllepennblekk!

Mørkt bunnfall i rødvinen beviser at det er gode dråper, som bringer glede. Men fyllepennblekk som blir grumset, bringer bare ergrelse.

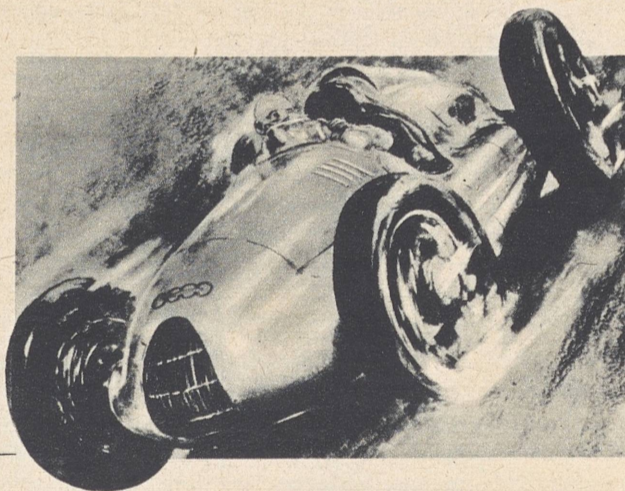
Den som ikke vil ødelegge den fine fyllepennmekanismen, bør derfor skrive med Pelikan-fyllepennblekk. Hvis det blir holdt godt tilskrudd og ikke blandet med annet blekk, danner det ikke grums. Pelikan-fyllepennblekk er så lettflytende og fargeklart at det gjør det til en fornøyelse å skrive, det stopper ikke til blekk-kanalen, etterlater ikke noe belegg i blekk-rommet og heller ikke på pennen.

Denne ideelle væske kan De kjøpe i dag også, fordi den tyske krigsindustrien ikke bare produserer våpen og ammunisjon for Europas frihetskamp. Store fabrikkprogrammer omfatter tusener av bruksartikler, som stadig leveres til venner i utlandet.

Pelikan

fyllepennblekk fargeklart og anvendelig til siste dråpe

Krigen som så brått lot motorene på de store internasjonale veddeløpsbaner stanse, har også stanset den seierrike AUTO-UNION-veddeløpsbilen. Enno husker en overalt de resultater og verdensrekorder som AUTO-UNION oppnådde og enno sitter inne med som den fabrikk i hele verden der har tatt mest del i veddeløpsporten. Uforglemmelig er den harde kampen som tekniske og sportsmessige framskritt førte om brøkdeler av sekunder, som engang holdt hele verden i spenning, og hvor det ofte så ut som om bilteknikken var kommet til en grense, som ikke tillot mer framgang.

En rekke seirer uten eksempel var til å begynne med det synlige resultatet. Med hver ny erkjennelse, hver forbedring, med den fullstendige beherskelse av de siste konstruktive spørsmål å stå til disposisjon for seriefabrikasjonen av i morgen og dessuten å tjene hele motorsporten, det er den store og egentlige oppgave i denne hensynsløse innsatsen!

Det som rastløs tysk forskerånd og flid har skapt, kommer også her alle folk til gode — som på så mange andre områder. Også i dag, mens Tyskland kjemper for Europas framtid, går forsøksarbeidet videre! Utrettelig arbeider våre konstruktører på å gjøre motorene stadig ytedyktigere og kjøretøyene enno påliteligere. Men etter krigen vil AUTO UNIONS veddeløpsbil ta del i en ny kamp om tysk teknikk verdenshevdelse og fortsette sitt seierrike løp.

motoriseringens pacemaker

ET NYTT TRIN I OKSI-
DENTALSKE ERKJENNELSE:

POLITISKE SOLDATER I EUROPA

Av Cornelius v.d. Horst

„... Ved Don, ved Dnjepr, ved Narva, på Beskiderne, på de bosniske fjell overalt reiser det seg kors og runer over gravene til de første vitner om europeisk reisning. Herfra kommer spørsmålene til de nasjonene de falne tilhørte. Disse spørsmålene lar seg ikke knekke av noen spott, de vender stadig tilbake. De stiller Europas problemer under nye, skarpere stråler, urokkelig øker de uroen hos dem som i det voksende kaos igjen speider etter de første tegn på ordning. Hvor er grensene til dette kaos? Når var vi lykkelige? Hvem gir oss svar? ...”

Politiske soldater i Europa? Vilde det ikke være mer innlysende og mer lovende — tjene befestigelsen av den europeiske livsfølelse, hvis en alt talte om et en-hellig politisk soldatvesen i Europa? La oss betrakte de historiske fakta, som sier oss at det også i europeiske nedgangstider og europeisk anarki alltid har eksistert en bevissthet om felles skjebne. La oss slå fast at broder- og folke-krigene i Europa alltid bare gjaldt et stjernebilde: Europa! La oss forklare at alle folk på dette kontinentet også i dag har levd og lidt, elsket og ofret for Europa.

Men vi kan ikke tale om det som var eller vil komme. Det ene er likeså bestikkende som det andre, og dets art er farlig for den ånd som vil få fram virkeligheten. Menneskets ånd som er kastet inn i krisen, viser seg mottakelig såvel for romantiske som for illusjonistiske forestillinger. Men når feiltakelsen av den historiske sannhet så ofte var skjebnesvanger for Europa og årsak til dets kontinuerlige kriser, skulde vi no ha lært at vi ikke må gjøre vår virkelighet til leikeplass for uklare profeter igjen.

På erkjennelsens nederste trin synes historie å være matematisk regning. Her er det egentlig heimsted for den marxistiske lære, at det går en matematisk og altså logisk utvikling av det menneskelige samfunn. Det fører fra de store terroristiske rovdynene over mangeslags trin og forvandlinger, over aristokrati og borgerstand til massens „rettferdige herredømme“, hvor det klasseløse samfunnsideal skal være virkeliggjort; menneskets siste og gode form for tilværelsen.

Men historien beveges av en høyere logikk. Vi kaller den det elementæres logikk. Den skriver seg fra dyp, som blir uoppnålig for den matematisk ordnende fornuft og dermed også for kausallovne, som elementærlogikken frambringer. Ganske visst gis det i det menneskelige livsrom årsak og virkning, som synes å betinge enhver epokes skjebnesvangre avhengighet av den foregående. Men Europas glans og storhet er og blir det handlende mennesket i dets tid og i dets motstand mot de lovene, som betegnes som uavvendelig for det — og opprøret mot fatum. En kraftig vilje til å se seg stadfestet i sin epoke, etter sine gaver og evner, ofte ut over det mulige, det er stigmaet i dets skapende kraft.

Utmattede generasjoner ser bare tilbake og spør fortiden om livets regler. Svaret er alltid av romantisk art og derfor ufruktbart for virkeligheten. Det for-gangne trer fram for spørgeren i fullendelsens herlige skjær. Allikevel får den moderne bevissthet tvil. Mennesket er lydhørt overfor muligheten av å overføre tidligere gyldige former til morgendagen, av å fravriste framtiden hemmeligheten for å kunne bestå. Men heller ikke morgendagen gir oss noe svar, det kommende må tilkjempes.

Hva blir da tilbake?

En blanding av drøm og illusjon, en blanding som ikke er særlig motstandsdyktig. Men den blir et bytte for marxistisk propaganda, som opptrer med realistiske, tilsynelatende ugjendrivelige fakta: slik var det, slik er det, slik vil det komme til å være.

Denne tilsynelatende litterære betraktning, som tilsynelatende bare tjener stilistiske finesser, vender her tilbake til sitt utgangspunkt. At den ikke er unødvendig, vil vi forsøke å bevise her. Vi nevner utgangspunktet enno engang med det kravet at det skal oppilne tenkeevnen: det gis politiske soldater i Europa, som no er i ferd med å overvinne den matematiske fornufts lavere logikk. Deres fane og deres valgspåk er det elementæres høye logikk, hvorfra Europas ånder og helter stiger opp og har befolket dets himmel.

Mer er det enno ikke. Hvis det hadde vært mer, og hadde vi kunnet si at det fantes et europeisk politisk soldatvesen, vilde slaget om Europa alt være avgjort. Seieren vilde være dets, som resultatet av seieren: Europas gjenoppstandelse og dets nasjoners lykke.

La oss forsøke å se virkeligheten.

Den tyske historiker Leopold von Ranke kom med innvendinger overfor enhver kausalitet: enhver epoke er umiddelbar for Gud. En i sannhet storslagen replikk fra en tysker som tenkte europeisk, til tanken om den uavvendelige skjebne, som synes å true en epoke! Han proklamerer menneskelig åndstrikhet og makt til å befri seg fra den empiriske tradisjons betydning. Enhver epoke lever umiddelbart, dvs. den trenger ikke de formulerte erfaringer for å handle som den må. Den trenger ikke historien for å erkjenne hva som gagnar den.

Men ikke bare mennesket er blitt påkalt, også Gud er blitt nevnt. Gud, den virkende kraft i historien, Gud, den produserende kraft som bor i hjertet, Gud som innvier faner og helliger lidenskapene. Gud som benåder de menneskelige frambringelser med varighetens lønn.

Europeernes menneskelige frambringelser har imidlertid vært Europa. Denne kjensgjerning tillater enno ingen slutninger fram til varigheten av denne dets frambringelse. Men det er ganske visst mulig å si: denne erklæringens lidenskap for Europa gjentar seg i alle epoker. Ved siden av aristokratene fyller borgerne og bøndene kamprekkene. Trass i stor forskjell i livsstil og livsbekjennelser, trass i forskjellige språk og nasjonaliteter blir det ene bestående: at alle folk som kjemper med og mot hverandre atter og atter trådte an for Europas beståen og orden.

Det har vært tider da disse idéer bleknet. Utdannelsen av nasjonalstatene i renessansens tidsalder synes for alltid å ødelegge forbindtligheten av skjebne-ordet Europa. Men spørsmålet om Franz I. i sine kriger mot Karl V. bare var forkjemper for et egoistisk fransk hegemoni trenger seg inn på oss. Er det an-grepet som han stadig fører for å sikre og å utvide sin makt, ikke i grunnen opp-bruddet av en moderne ung verden i Europa, som ikke lenger føres av keiserens tause og trette aristokrati? Hvor oppstanden ulmer og kommer til utbrudd, blir det skapt et vakuum, hvor de skapende krefter må strømme inn. Slik handler Karl XII., Vilhelm av Oranjen, Gustav Adolf, Richelieu, Frederik den store, Napoleon. Det er en forestilling som må forenkles, at fortidens europeiske kriger bare hadde nasjonenes egoisme til årsak. Ganske visst blir nasjonenes ønske om besittelse

... På Waffen-SS eksererplasser og krigsskoler avgjør karakter og holdning, ånd og sinnelag rangordningen. På krigens prøvefelter må denne rangordningen bekreftes enno en gang ... (Bildet ovenfor: SS-Obersturmbannführer Léon Degrelle, fører for SS-legionen Valtou'a)

stadig en voldsom drivkraft. Men alt under krigen kommer ansvaret for den kommende seierherre; det krever en yteise av ham, som rekker ut over hans lands grenser og hans folk; han må ordne de overvunnes kaos, for ikke å true sin egen sikkerhet, den nettopp oppnådde seier.

★

La oss minnes en av de stundene i europeisk historie, hvor makten samt tragedien i europeisk soldatvesen kommer til syne på en særlig måte. Det er slaget ved Malplaquet.

„Den prøyssiske kronprins ventet brennende på den store timen. Disse avventende dagene i det store franske slaget har vel overhodet vært de lykkeligste

dager i hans liv. Vi må forestille oss ham, hvordan han i krigsrådet stille og glødende følger framstillingene til hertugen av Marlborough og prins Eugen av Savoia, eller hvordan han sammen med dem fra en høgd, som ligger omtrent ved Sartmølla, midt blant generaliteten ser ut over det alt høstlige, bakkede terrenget i Hennegau. Skogholtene og bekkene skinner fuktig i de kjølige solstrålende, tusenfoldig bestrålt av de blinkende våpnene til de titusener manøvrerende soldater, som snart sprer seg og snart forener seg igjen, og det dumpe drønet fra feltvimplene som rulles opp i vinden, og den løsrevne marsjmusikken i det fjerne, som vekker den gåtefulle gysing, der går ut fra den jernharde orden hos dødsberedte kolonner og som kan framkalle tårer. Blomsten av en adelig krigerstand i det aristokratiske Europa var samlet på disse slettene for å bevise sin verd i kampen mot hverandre, for uten hat og annen lidenskap enn bravouren i og

„ . . . Leiesoldaten ble til det mekaniserte motstykke til politisk soldatvesen. Han ble en funksjon i et militært forbånd, som ble beveget etter alle kunstens regler, holdt sammen ved ekserais, trusel og straff, en kampmaskin som ble drevet etter matematiske lover . . . ”

for seg å gå i kamp for de tunge silkefanene — i udadleg og elegant holdning. På fransk side kjempet tolv framtidige marsjaler blant de yngre offiserer; her kjempet også den stuariske tronpretendent i romantisk inkognito som den hellige Georgs ridder, ved blodsband forbundet med Frederik Wilhelm, som sto på den annen side — like utmerket ved skjønnhet og manerer som ved Stuartenes tradisjonelle uforferdede holdning. På de forbundnes side sto ved siden av den unge prøyssiske kronprins under Lottum fenrik Kurt Christop von Schwerin, Frederik den stores feltmarsjal, seierherren fra Mollwitz og Prag. Under den saksiske general Matthias von der Schulenburg, den beseirede fra Fraustadt, og den framtidige venesianske feltmarsjal og helten fra Morea, den nettopp trettenårige Moritz av Sachsen, August den sterke og Aurora av Königsmarcks sønn, den framtidige „marsjal av Sachsen“, som engang skulde bringe de Frankrikes faner de mest strålende seirer, som han no — enno bare en guttunge — for første gang gikk til kamp imot. Det adelige offiserskorps på begge sider følte seg nesten som samhörige, som en internasjonal stand, der kjempet og døde yrkesmessig — og kappedes om å gjøre dette i den mest fullendte udadleglige form. Kvelden før

slaget kom det plutselig omtrent fra franskmennenes venstre og de forbundnes høyre fløy offiserer fra begge sider, som utvekslet tusener av artigheter. Grumbkow talte med de franske generalløytnanter Guebrián og Albergotti. En hadde til slutt „all verdens møye med å skilles igjen“, (etter Carl Hinrichs, Frederik Wilhelm I.).

Den gamle, men enno ikke utsløkkede bevissthet om en oksidentaleuropeisk enhet lyste i denne stunden opp enno engang. Dette soldatvesens politiske og religiøse konsesjoner, som forener Europas beste førende krefter, er imidlertid forlengst ikke lenger fylt av denne bevisstheten. Forpliktet overfor dynastiernes makt og interesser, bærere av de oppkommende nasjonalstater, er et europeisk soldatvesen med europeiske mål, altså en krigerkaste som bare tenker og handler for Europa, enno bare en drøm. Da Karl den dristige av Burgund kalte blomsten av den burgundiske ridderstand til kampene ved Grandson og Murten mot sveitserne, kunde han i sin leir med hemmelig stolthet betrakte standartene og våpnene til et riksridderskap, som tenkte, kjempet og gikk i døden for Europa, underdet „gylne vliesse“'s tegn, det oksidentale ridderskaps romantisk-mystiske tegn.

... kunde han med hemmelig stolthet betrakte standartene og våpnene til et riksridderskap, som tenkte, kjempet og gikk i døden for Europa under det „gylne vliesse“s tegn, den oksidentale ridderstands romantisk-mystiske tegn ..."

Men alt i Karl den dristiges leir ved Grandson var riddernes indre og ytre makt ikke lenger den samme. Følger vi historien tilbake, kan vi få et enno bedre bilde av deres samhörighet. I slagene ved Poitiers, på de katalauniske marker, ved Liegnitz, i korstogene, blir navnet og begrepet Europa til den åndelige drivkraft hos alle dets krigere.

De timene som samler disse europeiske soldater til Europas forsvar mot sarsenene (Poitiers), mot folkestammer fra østen (på de katalauniske marker), mot mongolene (ved Liegnitz), er storartede bekjennelser til Europas frelse, og har fått ettervirkninger. Her tilkjemper Europa seg sine stedlige og åndelige grenser. På disse slagmarkene blir Europa fylt med det hemmelige og hellige liv, som skriver seg fra offer.

I de seinere europeiske borgerkriger går vel formen, men ikke verdien og forestillingen om et europeisk sammenheng tapt. Fra Grandson til Malplaquet: det betegner vel den siste fase i Europas ødeleggelse som en stedlig og åndelig sluttet enhet, allikevel blir kreftene i det skjulte — i stum forventning. Vi ser de dyder, som har malt bildet av det europeiske soldatvesen med utslettelige

farger, æren, tapperheten, lydigheten overfor Gud og den egne samvittighets dyder, døden som innvielse til og videreføring av livet. Fromheten og ærefrykten overfor skapelsens under, kjærlighetens ekstase og ydmyghet. Europa som grunnbunn for det edle. Under alle indre forvirringer blir livets strøm bevart, og i alle Europas skaperverk kan vi merke dens spor.

„En hadde til slutt all verdens møye med å skilles“ — heter det til slutt i beretningen om kvelden før slaget ved Malplaquet. Det er mer en tragisk ironi som kaster sitt lys over dette møtet. Europas stolte ånd samler sine våpenbærere for enno engang å vise dem det umistelige. Skyene har trukket seg sammen på Europas himmel. Over ruinene av de sammensynkende ordnede forhold luer anarkiets første kornmo. Dets forferdelige kjennetegn, giljotinen, viser vegen til massens begynnende tidsalder.

Dette blir bestående:

Et politisk soldatvesen i Europa, som underkastet seg det europeiske ansvars lov, har en alt opplevd før engang i en herskende form. Det er gått under, men tidene for dets makt har også vært tidene for den europeiske makt, den euro-

... Men kongen våget det som hadde vært umulig for generaler og hærførere i hans tid: han oppflammet sine leiesoldater til begeistring for sin tapte sak, han påkalte deres ære og oppdaget så soldatens troskraft, som var blitt begravet under eksersis og gått tapt under kommandering... (Bildet til venstre: Frederik den store oppflammer fra sykesengen sine offiserer til fortsatt motstand)

peiske samhörighet, dets ånds ukrenkelighet, dets nasjoners velferd. Når så formen revnet, levde dens ånd iallfall videre i hærene — som begynte å skille seg etter nasjoner og stammer — med den innskrenkning at soldatens dyder ble påkalt i nasjonens navn, istedenfor som tidligere i Europas navn. Denne innskrenkning forekommer en å være et tap. Og det forholder seg også slik, når en innrømmer at Europa er en enhet, uløslig forbundet ved sin tilblivelses skjebne, ved de gjensidig betingede politiske og økonomiske fakta. Fra europeisk synspunkt kan soldatvesenet, som no har avlagt ed til nasjonen, bare betraktes som en innskrenkning og nedsettelse. Fra nasjonenes synspunkt ble dette imidlertid en nødvendighet.

★

Det ble nødvendig å bevare et politisk soldatvesens substans. Den europeiske form som det levde i, var brutt sammen, de hittil gjeldende førende lag var ikke lenger intakt. I de europeiske borgerkriger var det europeiske ridderskap som engang var basert på frivillighet, blitt avløst av leietropper, som var vant til å føre krigen som et betalt håndverk. Leiesoldatens tanker kretset ikke lenger om idéer, men om leietroppsførerens økonomiske makt. I 1496 begynte den store landsknektfører Georg von Frundsberg etter oppdrag av keiser Maximilian I. å gjøre utkast til de artikkelbrevene som førte leietroppvesenet ut av dets uordnede forhold og ga det en æresordning. I landsknektenes forpliktelse overfor keiser og rike kommer den grunntanken til syne at den framtidige soldat bare kan tenkes som politisk soldat. En dristig og storslagen plan, som imidlertid bare kunde gjennomføres under én forutsetning: at nemlig den bærende idé, Rikets politiske makt i Europa, var forhånden. Denne planen måtte strande, fordi idéen strandet og nyoppdukkende dynastier ikke lenger anerkjente noe samlet politisk ansvar. Var det å vente at leietroppsoldatene skulde tenke lenger enn de hvis yrke det var?

Leiesoldaten ble til det mekaniserte motbilde på politisk soldatvesen. Han ble en funksjon i et militært forband som ble beveget etter alle kunstens regler, holdt sammen ved eksersis, trusel og straff, uten krav på individuell ære, en kampmaskin, som ble drevet etter matematiske lover.

Men kom det ikke an på resultatet? Frederik den store hadde jo ført og avgjort sine kriger med slike arméer?

Her er det nødvendig å beriktige en historisk feiltagelse.

Den hæren hvormed Frederik den store for første gang brøt opp til rendez-vous med berømmelsen, til den første schlesiske krig mot habsburgerinnen Maria Theresia, tilsvarte ganske visst i ett og alt tidens gjeldende forestillinger om organisasjon og ledelse av en armé. Det politiske soldatvesens idé var likeså ukjent for ham som for de fiendtlige hærførere. Og da det ikke besto noen forskjell hverken i de fiendtlige hærs materielle eller åndelige størrelsesordninger, avgjorde til å begynne med kongens bedre feltherrekunst.

Den hæren som Frederik den store førte ut av syvårskrigen, sto imidlertid i en nesten revolusjonerende motsetning til de herskende oppfatninger om en hærs struktur. Den stadige trusel om nederlag og trykket fra den overmektige fiendtlige koalisjon hadde tvunget kongen ut av de stivnede former i de tra-

disjonelle krigsskoler. Han måtte nesten alltid handle der hvor den overleverte regel forbød enhver handlen. Han kunde ikke bare være en feltherre, som spilte krigspartiet overlegent til ende. I leiren ved Bunzelwitz hadde han alt tapt partiet. Men kongen våget det som var umulig for generalene og hærførerne i hans tid: han oppflammet sine leietropper til begeistring for sin tapte sak, han påkalte deres ære og oppdaget så soldatens troskraft, som var blitt begravet under eksersis og gått tapt under kommandering. Han seiret, fordi han overvant den tradisjonelle tankegang om leietropper og soldatvesen.

Han har ikke trukket noen videre følger av erfaringene i denne krigen. Den nye vurdering av soldaten, som han selv hadde gitt signalet til, ble skrinlagt all mens han levde, og blant hans etterfølgere gikk stridens bølger høyt, om det for soldatens utdannelse var bedre med 75 enn 76 skritt i minuttet.

Disse revolusjonerende forestillinger kom fra Frankrike — med den franske revolusjons stormvind. Den entusiasme, som revolusjonsarméene var fylt av, førte i Frankrike til å begynne med til en storslagen gjenfødelse av det politiske soldatvesen. Revolusjonens idéer fylte det med fanatisk iver. På denne nye svingkraft kunde Napoleon forlate seg. Med dens hjelp overvant han de absolutte herskeres hærer. „Vi kjempet én mot fem, men Marseillaisen kjempet med oss,” heter det i den berømte soldatsangen fra den franske revolusjon.

I 1792 kom det i stand en europeisk koalisjon for å betvinge den franske revolusjon. Men med denne koalisjon var det ikke lenger forbundet noen idé, som hadde kunnet si folkene noe. Koalisjonens hærer ble i Champagne-felttoget jaget fra hverandre av revolusjonssoldatene, som var dårlig bevæpnet, men kjempet lidenskapelig.

Den prøyssiske offiser Scharnhorst, som oppmerksomt studerte resultatene av dette felttoget, besluttet seg til å overføre den franske revolusjons entusiasme til prøysserne. Denne beslutningen vil engang bli kalt utgangspunktet for gjenoppdagelse og befrielse av det politiske soldatvesen i Preussen. Hermed følger Preussen ganske visst det franske forbilde, men resultatene likner ikke mer forbildet enn skissen den ferdige konstruksjon.

Er det altså altfor dristig å si at det her ble truffet en beslutning med betydning også utenfor Preussen? La oss betrakte det foregående århundres forsøk på å finne en tilsvarende form for massens hissige begjær. Overfor den politiske strategis diffuse lys ser vi den nye ånden, som begynner å fylle Europas hærer, i en herligere og varigere klarhet. Planene til „jakobinerne”, som Preussens første politiske soldater ble kalt, er ganske visst ikke kommet ut over begynnelsesgrunnene. Men allikevel var det tatt et veldig skritt for atter å gjøre soldatenes elementære krefter til en hjørnestein i livsordningen.

En kunde si at innskrenkningen av disse kreftene til den nasjonale egoisme beror på den permanente krigstilstand nasjonene imellom. En kunde spørre hvilket grunnlag en har for håpet om at det begynner å utvikles et europeisk politisk soldatvesen, no da nasjonene begynner å forsvare sine rettigheter og interesser i de samme soldatdyders navn, som gjelder like meget på den fiendtlige side.

De innvendinger og tvil som nevnes her, har full berettigelse. I den annen verdenskrigs sjette år er det ideelle bilde av et europeiske fellesskap enno fjernt.

Krigen er trådt inn i den totale tilintetgjørelses stadium. Grensene for den europeiske evne til å lide synes snart å være nådd. Allikevel fylles vi av en anelse om at vårt livs siste spørsmål enno ikke er blitt besvart.

Hvordan kunde vi begynne å drømme om Europa, når døden lurar på oss?

De prøvelser som vi må gjennomgå, dødsygset som griper oss, bekrefter at det enno ikke gis et europeisk soldatvesen. Hvis det hadde eksistert, vilde Europas tragedie alt være avsluttet og dets reisning kunde begynne. Teppet vilde gå opp for våre lidelser og offer, og det rommet åpne seg, bak hvilket det forente Europa konstitueres.

★

Gis det altså en idé om en europeisk ordning, hvor Europas politiske soldatvesen får herredømmet?

Ja, denne idéen eksisterer!

Men hvordan vinner vi og forsvarer et politisk soldatvesen?

Vi vinner det ut fra kraften hos og eksempelet til de politiske soldater, som i dag alt står forrest i kampen for Europa.

Vi vinner det ved hjelp av virkningene av det barbari og den ødeleggelse, som blir drevet fram mot Europa fra den vestlige og østlige verden.

Dette er virkeligheten av vår tids Europa: Europas gamle kraft er ikke uttømt! Under et voldsomt press foregår det en ny krystallisasjon. Den fullføres med den største intensitet. Den kaller den nederlandske gartner ut av drivhusene hans, den norske fiskeren fra hans skjær, den danske kontoristen fra hans kontor. Familiefedrene i Vallonia og Flandern gripes av en motets og stoithetens bevegelse. Borinasjen våkner, i Bryssels gater drønner marsjtrinnene til Degrelies frivillige. Her kors og fane, der den filosofiske formel, fysikkens nye verdensbilde, den gjærende tid, almén uro, hatet, medlidenheten, kjærligheten, vrede over en tapt verden, en ubestemt lengsel ut i det fjerne... så mangfoldig er det som sto i begynnelsen av oppbruddet. Alle lidenskaper er sloppet løs og alle lidenskaper vil ta form — mot kaos, vil rustningen — mot døden.

Ved Don, ved Dnjepr, ved Narva, på Beskiderne, på de bosniske fjell reiser det seg kors og runer over gravene til de første vitner om den europeiske reisning. Herfra kommer spørsmålene til de nasjonene de falne tilhørte. Disse spørsmålene lar seg ikke knekke av noen spott, de vender stadig tilbake. De stiller Europas problemer under nye, skarpere stråler, urokkelig øker de uroen hos dem som i det voksende kaos igjen speider etter de første tegn på ordning. Hvor er grensene til dette kaos? Når var vi lykkelige? Hvem gir oss svar?

De døde svarer ikke mer. Men de levende, de som er trådt i deres sted, svarer istedenfor dem. Deres viljes imperativer er blitt skarpere og hardere; i fem års kamp ansikt til ansikt med døden ble jo også livets og dødens profiler skarpere og hardere.

De står i Waffen-SS-forbandene, som bevarer den våknende europeiske viljes bekjennelse til makt og storhet. Hvem i Europa tviler vel på den beslutsomhetens ånd, som fører Waffen-SS? En kjølig realisme, like fjern fra ethvert framtidssvermeri som fra romantiske drømmer, samler her den politiske substans og fører den på den europeiske eksistenskamps prøvefelter. Hvem kunde vel tvile på at de energier som er samlet her, ikke vil finne løsninger som er de beste for Europa?

Det er mer enn et tysk hegemoni!

Kompaniføreren er en flamlender, og han har befalingen over tyske menn. Norske Unterführere utdanner folketyskere fra Siebenbürgen og Ungarn. På Waffen-SS ekserserplasser og krigsskoler avgjør karakter og holdning, ånd og sinnelag rangordningen. På krigens prøvefelter må denne rangordningen bli bekræftet enno en gang.

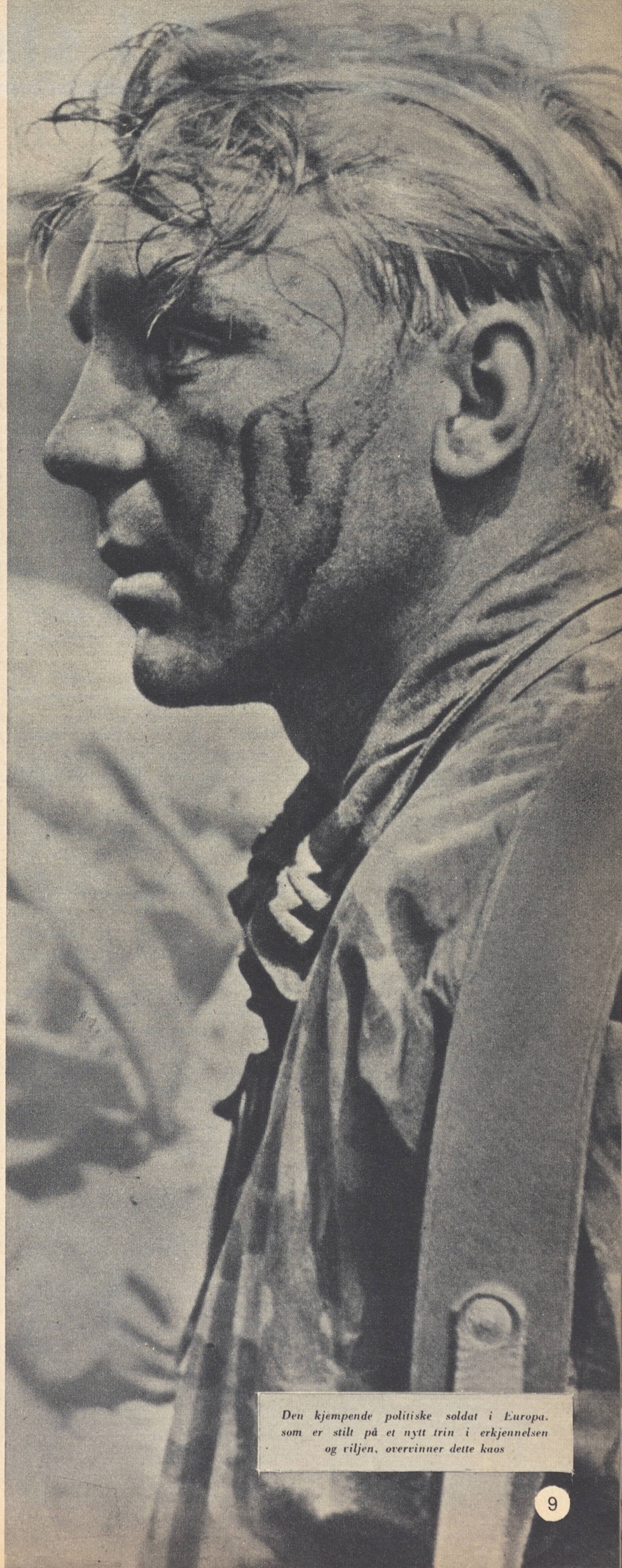
Den engelske satrapp-politikk har ingen forutsetninger lenger i Europa.

For første gang siden sammenbruddet av et sluttet europeisk førerlag danner det seg her igjen en kjerne. Den er blitt til i europeisk livs innerste kim. Rundt den samler alt det seg som kan bidra til krystallisasjon. Dette er en naturprosess, som ikke kan forklares ut fra historiske erfaringer. Den utvikler seg derfor heller ikke avhengig av forgangne epokers svakheter og feiltrin. Den fortsetter ikke de engang gyldige former, den har ikke restaureringen av en enkelt klasse til mål.

Den er begynnelsen til det elementære i europeisk liv. Men det forbausende er at de villigste hjelpere i denne utviklingen er våre motstandere selv, som driver sine mekaniserte og sjelløse hærer fram mot Europa. Her kommer fiendens hensikter til syne i dypeste ironi. Enhver ødeleggelsesakt i Europa øker dets politiske substans og fullender dets soldatmessige rustning. De terrorakter, som skal ødelegge Europas historiske liv, vitner om det dype hat hos de historieløse overfor en høy form for menneskelig tilværelse, men de opplyser også den tidløse gyldighet denne formen har, samt nødvendigheten av å forene alle våre anstrengelser for å forsvare den.

Den kjempende politiske soldat i Europa som er stilt på et nytt trin i erkjennelsen og viljen, overvinner dette kaos. Han er kjernekraften i framtidens politiske soldatvesen, som alle Europas nasjoner må gå inn for som sin beste rustning, fordi det alene borger for Europas eksistens og gjenoppstandelse.

Og så vil hans lidelser ikke ha vært forgjeves.

Den kjempende politiske soldat i Europa, som er stilt på et nytt trin i erkjennelsen og viljen, overvinner dette kaos

Roosevelt i sluttfasen

Av Giselher Wirsing

Franklin D. Roosevelt vil være president for De forente stater fram til 1948, hvis han får være frisk. Valget i november har ganske visst bare bekræftet hva alle iakttakere tidligere ventet. Presidentens fjerde embetsperiode kunde anses som sikker alt lang tid i forvegen. Den betyr i høyden et visst innsnitt, da Roosevelt i de fire årene som han no har foran seg, vil komme til å gå fram uten vesentlig hensyn til et eventuelt femte valg, da han etter menneskelige begrep ikke kan opptre som kandidat igjen i 1948.

Det blir berettet at Jefferson under sin første presidentperiode ga ut ca 100 000 dollar for vin og spesielle delikatesser, som han lot varte opp med ved de store dinners i Det hvite hus. Men i sin annen presidentperiode skal det bare ha stått 100 dollar om året for dette i presidentens budsjett. No var det ikke lenger nødvendig for ham å strø ut vennskapsbevis til høyre og venstre. Roosevelt vil i overført betydning sikkert gå fram på samme måten med de løftene som særlig ble gitt amerikanere av polsk, italiensk og annen avstamning.

Den svenske sosiologen Gunnar Myrdal, en klok iakttaker av De forente stater, henviser med rette til at det nuværende amerikanske samfunn er bygd fullstendig opp på fører-begrepet — leadership er i hele det amerikanske folk et ønske som alle befolkningslag vilde gi plass for i største utstrekning.

„Amerikanerne har tillit til det gode resultatet. Denne særegenhet har ofte vært objektet for deres egne og andres ironiske og ofte rasende bemerkninger. Men det ble mindre henvist til at denne suksesskultus i USA ikke ubetinget behøver å være myntet på ens egen person. Vanligvis er det ikke sin egen suksess, men den andres, som gleder gjennomsnittsammerikanderen og fyller ham med stolthet. Han indentifiserer seg med dem som har framgang.“

Roosevelt har ganske visst profitert sterkt på dette grunntrekk i den amerikanske mentalitet ved forsøket på et fjerde kandidatur, som ved første øyekast så fullstendig usedvanlig ut. Skjønt kritikken av presidentens indrepolitikk ut fra de forskjelligste synspunkter hos den overveiende del av nordamerikanerne sikkert er sterkere enn tilslutningen, var det følelsen av kontinuitet i den utenrikspolitiske ledelse, som i november 1944 skaffet Rooseveltpresidentstillingen enda en gang.

Desiste fire år

På samme måte som presidenten i sin siste presidentperiode pleier imidlertid folket og politikerne også å forholde seg. Så lenge det er sannsynlig at den samme mannen etter ytterligere fire år vil komme til å bli i Det hvite hus, vil utallige politiske grupper, som ikke deler hans linjeføring på dette eller hint punkt eller overhodet ikke, ugjerne overskride en viss opposisjonsgrense. Men hvis de vet at presidentens embetsperiode snart er avsluttet for godt, vil de ikke avholde seg fra å representere sin egen mening meget livlig og utvungent. En kunde i de siste årene iaktta dette med den opposisjonen innen Roosevelts demokratiske parti, som ofte var meget ubehagelig.

Representantene for sørstatene, hvor som kjent det demokratiske parti har eneveldet, har stadig gjort opprør mot Roosevelt. Det kom til heftige konflikter, som imidlertid stadig kunde bilegges av Roosevelt ved at hans fiender innen det egne parti også visste at han ikke bare vil tilstrebe, men også sikkert oppnå det fjerde kandidatur. Dette vil no ikke lenger være tilfellet. Det inntrer altså antagelig en liknende situasjon som etter Roosevelts første gjenvalg i 1936. Da kunde ingen forutse at Roosevelt på grunn av den europeiske krig skulde opptre som presidentkandidat for tredje gang. Det kom derfor også i det øyeblikket da presidenten åpenlyst viste sine diktatoriske hensikter, til åpent opprør i hans eget parti og til det største indrepolitiske nederlag som Roosevelt overhodet har opplevd i sin embetsperiode. Det flertallet, som det demokratiske parti no klart og tydelig innehar i kongressen, betyr derfor i virkeligheten ikke så meget. Det er alle kjennere av de amerikanske forhold enige om.

Ut fra det nordamerikanske synspunkt oppstår det to spørsmål med hensyn til Roosevelts fjerde embetsperiode:

For det første, hvilken rolle vil De forente stater spille, hvis det innen denne tiden skulde komme til en almén fredsordning?

Og så: vil det lykkes å innordne ti til elleve millioner mennesker, som no befinner seg i de forskjellige forsvarsmaktsgrener, i en økonomisk prosess, hvorfra rustningsindustrien samtidig må frigi millioner av rustningsarbeidere?

Begge spørsmål er tett knyttet til hverandre. En kan ikke besvare dem på annen måte enn ved et kort tilbakeblikk over Roosevelts forløpne tolv år som president. Disse tolv år faller uavhengig av presidentens valgprosesser tydelig i tre perioder, hvorav hver enkelt viser at presidenten ikke greide å løse de problemene som sto i forgrunnen.

New Deal-perioden

Den første perioden er kjennetegnet ved forsøket på en grunnleggende økonomisk reform i USA, New Deal. Den strekker seg fra 1933 til sommeren 1937. Som kjent er dette forsøket så godt som fullstendig strandet. Ganske visst er det på mange enkelte områder blitt gjennomført reformer, men det lyktes ikke å bringe dem inn i et enhetlig system. Roosevelt tiltrådte sitt første presidentskap med ca 13 til 14 millioner arbeidsløse. Etter visse gode resultater i begynnelsen har arbeidsløsheten så sommeren 1938 igjen overskredet 10-millioner-grensen, for til slutt på ny å nå den gamle høyden på ca 13 millioner. Forbundet med dette var den utsiktsløse kamp om en forfatningsforandring, som til slutt førte til fullstendig lammelse av Roosevelts indrepolitiske handleevner.

Krigspolitikkens periode

Den annen periode er det umiddelbare resultat av den første: den er kjennetegnet ved Roosevelts kursendring i utenrikspolitikk som meget snart førte til en stadig mer åpenlys krigspolitikk. Den strekker seg fra høsten 1937 til våren 1941, da De forente stater under Roosevelts ledelse satte i gang låne- og leielovgivningen under tilsidesettelse av den nøytralitetslov som hadde vært gjeldende inn til da, og dermed erklærte seg for å være „Englands arsenal“.

Heller ikke i den nordamerikanske offentlighet blir det i dag lenger bestridt at Roosevelt i denne tiden nesten har oppsøkt krigen. En kjenner fra franske og polske diplomaters hemmelige akter, som no er blitt offentliggjort — de mest intime detaljer fra denne perioden, da Roosevelt gjennom sine befullmektigede, særlig da den daværende sendemann Bullitt i Paris,

Roosevelts gjenvalg framkaster det spørsmålet, hvilken kurs USA no vil ta. „Signal“ gir her et objektivt svar på dette

gjorde alt for å skjerpe konflikten i Europa. De forente stater skulde framfor alt være vinnere ved en voldsom rustningsforretning. På denne måten håpet Roosevelt å kunne kvitte seg med det hemmende indrepolitiske sentralproblem — de millioner arbeidsløse — som var det stadige levende kjennetegn for „New Deal“s feilslag.

Stykke for stykke ble nøytralitetslovgivningen oppgitt og folket i De forente stater brakt i en situasjon, hvor det ikke lenger selv greide å avgjøre over deltagelsen i krigen. De siste skranker for en slik politikk falt etter Roosevelts tredje gjenvalg i november 1940.

Krigsperioden

Den tredje perioden omfatter den egentlige krigstiden. Den begynner med låne- og leielovgivningen og blir noen måneder seinere forsterket ved ordren til den nordamerikanske flåte om å skyte på tyske krigsskip og undervannsbåter. De forente stater var faktisk trådt inn i krigen lenge før Pearl Harbour; mot Tyskland ved materialhjelp til England; mot Japan ved den økonomiske boikott, som skulde kvele Nippon.

Denne tredje periode varer enno. Den har på den ene side ganske visst skaffet USA betydelige maktpolitiske resultater ved utstrekningen av den amerikanske imperialisme til Vest- og Nord-Afrika, ved tilbakedrivingen av det britiske imperium på mange områder, samt til syvende og sist også ved befestigelsen av det nordamerikanske overherredømme i Sør-Amerika — men om disse resultatenes varighet er det riktignok ikke mulig å komme med noen uttalelse.

Men på den annen side har presidentens krigspolitikk bare skjovet alle indre, sosiale og økonomiske problemer, som tidligere ikke er blitt løst, ut til et seinere tidspunkt.

I sin siste tale kvelden før valget har Dewey med særlig skarphet angrepet Morgenthauplanen som et tegn på presidentens konstruktive hjelpeløshet. Føreren for republikanerne er dermed til slutt kommet inn på det sentrale i Roosevelts tankegang. Det er nemlig likegyldig om utryddelsesplanen for den tyske industri no blir hevet opp til offisielt program — Roosevelt vil

i hvert tilfelle forsøke å løse det økonomiske amerikanske etterkrigsprogram ved en strangulering eller sågar ødeleggelse av den europeiske industrikapasitet. Vi behøver da ikke bare å tale om Tyskland. Det er vel kjent hvilke bekymringer de engelske fagfolk har gjort seg i de siste månedene om den britiske utenrikshandels framtid, og på den annen side kom den framtidige amerikanske luftimperialisme også overfor de egne forbundsfaller på luftfartskonferansen i Chikago krast til uttrykk. Sovjetunionen, som forutså dette, hadde derfor fra begynnelsen av ikke deltatt i denne luftfartskonferansen, fordi Stalin f. t. vil unngå konflikter med amerikanerne.

Enno klarere blir bildet, når en betrakter det gaullistiske Frankrike, hvor imidlertid den nordamerikanske stor kapital under ledelse av Morgan-banken innretter seg som om den var heime. Som en av de første kom Roosevelts øverste økonomiske koordinator Jimmy Byrnes til Paris. Han skulde gjøre det klart for de Gaulle at det framtidige franske næringsliv alt måtte innrette seg fullstendig etter USA.s maktspråk og den nordamerikanske krigsindustriens behov ved fundamentene for gjenoppbyggingen. Da imidlertid Byrnes' krigsbetingede ønsker samtidig er forbundet med den nordamerikanske finanskapitals inntrengen og de Gaulle slett ikke kan yte noen motstand på grunn av den plutselig voksende arbeidsløshet i Frankrike, som oppsto etterat de tyske arméer hadde trukket seg tilbake, er det alt no ikke lenger noen overdrivelse, når en spår Frankrike på samme måte som alt i lang tid Algerie og Marokko en framtid som nordamerikansk økonomisk koloni. Men dette er bare de første symptomene. Den plänen som ligger til grunn for disse anstrengelsene, vil først komme til full utfoldelse i 1945.

Hva dreier det seg om? Roosevelt vet at han også under sin fjerde presidentperiode ikke kan greie å løse det sosiale og økonomiske problem i De forente stater med de midlene som står til hans rådighet i USA selv. Derfor forsøker han no på den ene side å sjalte ut den hindrende industrikonkurranse i Europa — og om mulig også i Øst-Asia — i så stor utstrekning som mulig. Men på den annen side gjør han såvel krav på de europeiske områder som enno er tilgjengelige for nordamerikansk innflytelse som framfor alt også på Øst-Asia som avsetningsmarkeder for de amerikanske produkter. Og dette foretar han i en form, som praktisk talt gjør det umulig for de områder der er planlagt som amerikanske økonomikolonier, å foreta noen mot-eksport.

Målet: Europeisk realisasjon

No er det den mest fundamentale kjensgjerning for de internasjonale handelsforbindelser at et land for

lengre tid ikke kan påtvinge et annet land sine produkter hvis det ikke også direkte eller på trekant-byttevegen over andre land får varer eller tjenesteytelser derfra. Da en i USA mener å være klar over dette, vil en skape utlikningen ved deltagelse i foretagender i de europeiske og østasiatiske økonomikolonier, hvorved nasjonaløkonomien i alle disse land praktisk talt må bli fullstendig avhengig av den nordamerikanske kapital.

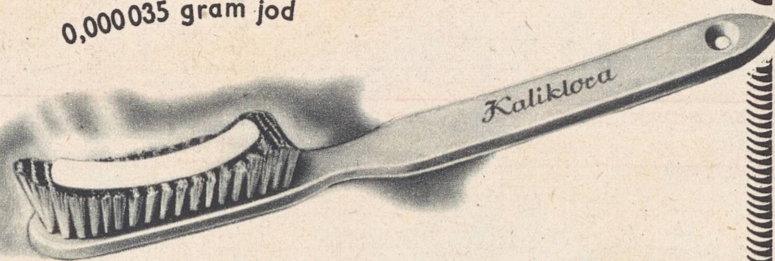
Tyskland har i denne henseende måttet gjøre bitre erfaringer fra 1924 til 1932. I slutten av 1930 konstaterte Det statistiske riksdepartement at de utenlandske andeler i de tyske selskaper var på mellom 4 til 6 milliarder riksmark, som indirekte kunde tilskrives de tributbetalingene som Tyskland måtte yte i det foregående decennium. I nøyaktig samme situasjon vil no den nordamerikanske finansimperialisme bringe hele den del av Europa som den kan nå — som altså ikke er slukt av Sovjetunionen. Dette er meningen både med Morgenthauplanen og den utviklingen i Frankrike, der no vokser fram, og som over Morganbanken og tre andre storbanker der igjen har åpnet sine porter i Paris, snart vil bli til en realisasjon av alle de industriverdier som enno er forhånden i Frankrike — hvis de da ikke er ødelagt av angloamerikanske terrorbomber.

Ingen utveg

Det flertallet som Roosevelt beholdt i november, håper altså i så stor utstrekning det er seg disse tingene bevisst, ikke noe annet enn at det måtte lykkes presidenten å bringe det hittil uløselige indreamerikanske økonomiske problem ved en voldsom utvidelse av den amerikanske økonomiimperialisme på en basis hvor tallrike europeiske og asiatiske folk vilde bli til arbeidsslaver for et amerikansk finanssystem av verdensomfang

I virkeligheten er dette riktignok ikke noen utveg. I det 20. århundres økonomiske system kan et folk for lengre tid ikke oppnå indreøkonomisk likevekt ved å utnytte andre. I dag er det en feiltakelse, som bare fører til å øke hat og oppstand, krig og blodsutgytelse. Derfor er det vel neppe noen billig tilbøyelighet til billig profeti, når en forutser at den del av det nordamerikanske folk som holdt fast ved Roosevelt som president, til slutt må bli bittert skuffet. Dette er ganske visst et rent amerikanske anliggende, som ikke behøver å angå oss videre. Men hvis de europeiske folk skulde være objektene i denne siste fasen av Roosevelts presidentskap, vil vi vite å sette oss lidenskapelig til motverge. Kanskje vil da også den dagen komme, da det nordamerikanske folket erkjenner at det fins andre og bedre veger til å leve i fredelig samkvem med de europeiske folk. Men det ligger ikke i våre hender.

0,000035 gram jod

Bare en ganske liten mengde jod

trenger ved tannpleie med jodkaliklora inn i munnens slimhinne og videre inn i blodet — og allikevel er virkningen forbausende. Til forebygging og helbredelse av betennelser i tannkjøttet, som ofte bevirker løsning av tennene (paradentose), såvelsom mot ømfintlige tannhalser. Det gis på grunnlag av den medisinske litteratur og etter mange tusen lægers og tannlægers godkjennelse intet bedre middel. Hvis det trenges en mer intensiv virkning, benytter man efter lægens opfordring „Sterk-Jod-Kaliklora“.

En av hundretusen. I møysommelig nattearbeid blir et skytehull bygd ut til et sterkt ledd i hovedkamplinjens kjede

ITALIAFRONTEN

METERKRIGEN

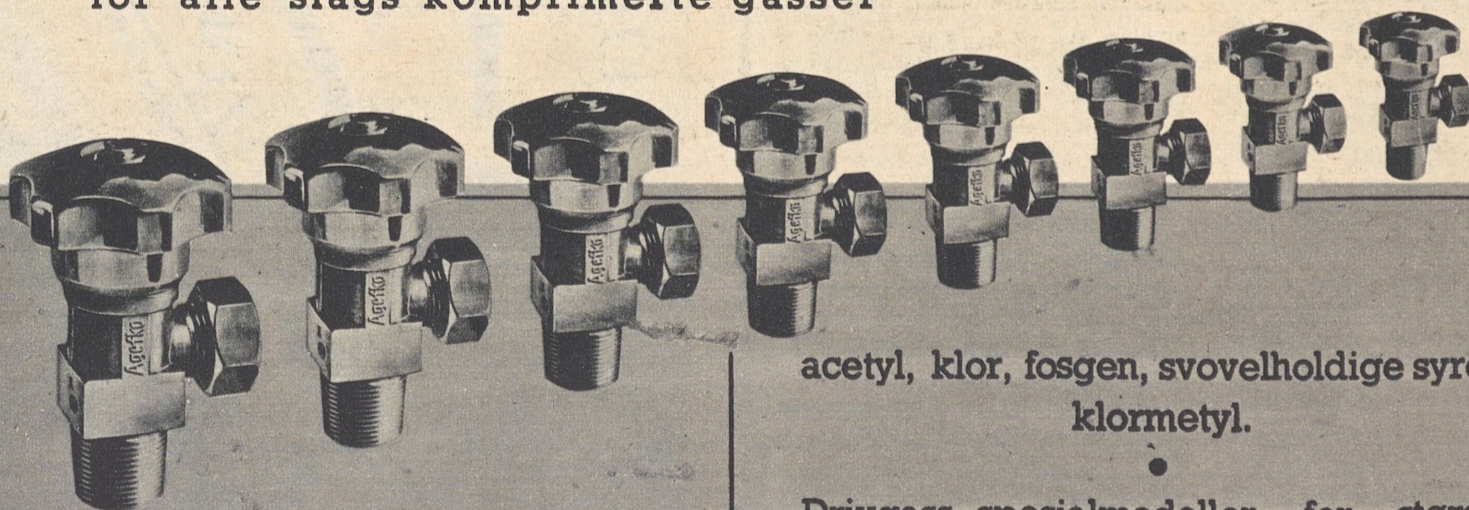
og dens mestere

Det er no gått mer enn åtti uker siden anglo-amerikanerne begynte felttoget i Italia, som på kort tid skulde føre dem til Sør-Tyskland. Overmektig materiell, uthvilte divisjoner og tallrike hjelpefolk ble satt inn mot de få tyske forsvarskreftene, som i Italia gjorde dem rangen stridig meter for meter. „Signal“-korrespondenten Rolf Rühle forteller her hvordan den tyske grenaderen kjemper på sørfronten:

Stålflasker-Ventiler

Gjennomgangsventiler - Hjørneventiler

for alle slags komprimerte gasser

som kullsyre, surstoff, kvelstoff, edelgasser, pressluft, vannstoff, ammoniak,

acetyl, klor, fosgen, svovelholdige syrer, klormetyl.

Drivgass-spesialmodeller for største ytelser, med kokegass, generatorgass, **Methan, Propan, Butan.**

KOHLENSÄURE-INDUSTRIE

AKTIENGESELLSCHAFT

ABTEILUNG VENTIL-FABRIK

50 års praksis Beste verkstedsarbeid og hensiktsmessigste konstruksjoner garanterer størst mulig sikkerhet og billighet i drift for et hvert formål.

En dag... som hundre andre

En engelsk fange berettet at hans divisjon under felttoget i Italia alt to ganger var blitt trukket tilbake til oppfriskning og rekreasjon. Hver gang kom den til Egypt i en „Holiday-Camp“. Han viste oss en „leir-fører“, et lite hefte som beskrev alle de gode sakene som ble budt en der: fotball, svømming, solbad med utsikt til Pyramidene, raffinert og avvekslende mat — som på en luksusdamper . . . Men vi tyskere har siden Nettuno holdt til i de forreste hullene. Og tidligere var vi i Russland. De fleste hadde ikke hatt permisjon på over et år. Hvis vi også hadde kommet fra en „Holiday-Camp“, vilde vi vel også alt ha vært tatt til fange . . . For her framme er det best å ikke være bortskjemt. Det er nødvendig å holde seg i stadig trening.

Vi er blitt forvillede nattesvermere i disse ukene; bleke, med store øyne som de dyrene der våker om natten og sover om dagen.

Hvorfor må vi gå gjennom dette harde livet? Kom en tur med meg, så vil De nok forstå grunnene. Skytehullet mitt er ganske visst bare 1.50 m langt og skulderbredt, men vi kan skjule oss der begge to, hvis vi kneler ved siden av hverandre.

Foran oss har vi sør. Kan en da ikke

Det ser grenaderen: kompanisjefen gjør på de viktigste punktene i pelotongens iaktakelsesstilling oppmerksom på: 1. det hvite huset. Der ble det sett en tommy. Bli det her samlet sterkere krefter? 2. hekkene framover mot skogen. 3. vegen i 2500 m avstand. 4. kløftene og fjellfuruene forut til høyre — dette er de gunstigste tilnæringsmuligheter mot skogen i Ingenmannsland (5)

ITALIAFRONTEN

Gi akt: kan observeres av fienden! Fienden skal så lenge som mulig være uvitende om den nye hovedkamplinjen. Derfor er enhver bevegelse utenfor hullene om dagen strengt forbudt. I grålysningen sniker en ordonnans som sistemann seg tilbake til kompani-kampstillingen

Barbersakene på vandring. I en liten pose og festet til en stokk blir de ubemerket av fienden sendt fra hull til hull

Engang om dagen... må pelotongførereren „krype av“ stillingene. Han bruker ti minutter bare på tyve meter

betrakte landskapet i timevis uten å bli trett? For et fredelig bilde, ikke sant? Små høgder, vakre daler, her og der et lite hus — innrammet av trær.

Noja, — denne egnen er en av de farligste i Italia! Dette terrenget er forfeltet til vår hovedkamplinje. Det er hovedskuddfeltet til seks maskingevær, et tungt maskingevær, to granatkastere, for ikke å snakke om minefeltene foran og de tunge våpen bak oss. Derover er fienden, og hvis vi beveget oss utenfor hullene våre om dagen, vilde vi meget snart erfare hvilke våpen han har satt inn mot oss.

Seksten ganger har nordamerikanerne angrepet høgda derover de siste ukene. Hver gang i bataljonsstyrke. Vårt nabokompani, til slutt ca tyve mann sterkt, slo alle angrep tilbake. Det syttende forsøket lyktes. Etterat hver av våre grenaderer kunde føre opp to fanger og en død amerikaner på sin konto — regnet vi ut — vekslet høgda igårkveld ved det syttende angrepet eiermann, etter meget sterk artilleriforbereidelse.

Innbruddet ble straks avsperrert med noen mann som var samlet i en fart. For ikke å bli omgått fra venstre og til høyre, trakk vi oss om natten 2 kilometer tilbake nordover til nye stillinger.

Et godt angrep er en kunst. Det har vi bevist ofte nok. Men riktig retrett må også læres! Det første bud: ikke én lyd! Annet bud: ikke noe lys! Tredje bud: hvis mulig ikke et skudd! Og det viktigste: det må gå hurtig for seg! Åtte timer av natten ble fullstendig utnyttet. I denne tiden måtte vi finne nye stillinger, lage huller, få forbindelse med naboene, motta ammunisjon, sette inn våpnene slik det er gunstigst for forsvaret, og enno før dag gry bringe trekkdyrene bakover i sikkerhet: og alt dette ubemerket av fienden.

Ved stillingsbygging må en se med fiendens øyne. Hver ny spadfull jord er mistenkelig. Altså kommer hver spade jord i teltducker og blir brakt vekk. Kamouflasjen må tilpasse seg landskapet. Naturlig dekning, som her hos oss unge eikebusker, er gunstigst.

Ser De den amerikanske næroppklarereren der oppe? Vi kaller ham den „lamme kråka“, skjønt han kretser rundt som en høk der leter etter høner. Han leder det fiendtlige artilleriets ildgivning. No i de neste ti minuttene vil det vise seg om vi har arbeidet godt i natt.

Ser De den bondegården derborte i dalen bak oss? Forlatt? Ja — forlatt av de tidligere eierne, som er dratt til roligere egner med sine viktigste eiendeler.

No bor vår kompanisjef der. Han gjør natt til dag — som vi.

Jeg var et par uker som ordonnans

ved kompanitroppen. Siden da vet jeg at en kompanifører sjelden kan sove uforstyrret mer enn en time.

Hver kveld, fem minutter etterat det er blitt mørkt, er sjefen her hos oss. Han går gjennom stillingene og strever ofte i timevis med pelotongførerene. til han har fått bygd inn et maskingevær på det gunstigste stedet. Han er grundig; roser og dadler så lenge til monsterstillingen etter de tjenstlige forskrifter under anvendelse av fire års egen fronterfaring igjen engang er ferdig.

Hans ordtak i forsvarskampen er: „Svette sparer blod!“ og „Den som ikke graver, dør!“ Vi kan ikke ønske oss noen bedre sjef.

I luften blander de krigerske lyder seg med de fredelige til den typiske konserten en rolig frontdag.

Felttelefonen ringer i sidehullet. Pelotongførereren blir øyeblikkelig våken og gir sjefen knappe opplysninger om iakttakelsene de siste timene.

En bie summer i hullet mitt. Den blir ikke jagd vekk, for den er et sjeldent besøk og har derfor krav på god behandling. En salamander rasler i løvet.

Over alt dette hvelver musikken fra de tunge granatene seg, der som villgjess drar forbi der høyt oppe over trærne. Deres veg går til de fiendtlige beredskapsstillinger og bakenforliggende forsyningsveger.

Rolig og dyp, som bassen i dette orkesteret, hører vi den lave snorkingen fra nabohullet. Underoffiser Wehling sover alt igjen. Imorgen tidlig vil vi sende ut en støttropp for å „kassere inn“ etpar fanger. Vi vil se hvilken divisjon vi har overfor oss! Med uthvilt hode kjemper en bedre.

Derover frykter de oss slik som Goliath fryktet David. Under tredve manns styrke våger ingen speidertropp seg over til oss.

Forbandet til „de ti egensindige“ — amerikanske bombefly — som i flere dager på samme tid flyr over våre stillinger i 500 m høyde nordover, har siden igår floyet høyere — vi har no en firings-luftvernkanon.

Fangene vurderte vår motstand ved det siste angrepet til „ca hundre mann“. I virkeligheten lå det tyve mann overfor dem. Når en spør dem hva de mener om oss, setter de istedenfor å svare opp et ansikt som vi pleier å gjøre når vi føler den spente biceps hos en bokser.

Igår flagret det ned fiendtlige flyblad til oss. De inneholdt bare én setning: „Fienden står no inne i Tyskland — hvorfor er dere enno i Italia?“ Noja jeg tror at alle og enhver vet svaret på dette:

Vi er enno i Italia, fordi det ikke er lykkes englenderne og nordamerikanerne og deres hjelpefolk — trass i overlegenheten i artilleri og luftvåpen — på åtti uker å fordrive oss derfra! . . .

Vernepliktsbok nr. 80. På fireogtyve sider kan vi følge livet og særlige ytelser til eiermannen, premierløytnant Langer, fører for en grenaderbataljon på Italiafronten. Denne

vernepliktsboken fulgte ham alt under hans første kamper som pelotongsfører. No ligger den i lommen på feltblusen til kommandøren, som har hevdet seg i mange kamper

Soldbuch

zugleich Personalausweis

Nr.

80

für

Leutnant

(Dienstgrad)

den

ab

1. 6. 43

(Datum)

Oberleutnant

(neuer Dienstgrad)

ab

ab

Karl Langer

(Vater und Zunamen)

Beschäftigung und Nummer der Erkennungsmarke

1./Pz. Inf. Nr. 246

Blutgruppe

A

Gasmaskengröße

2

Wehrnummer

1012 20/1/11/3

1

ITALIA-FRONTEN

METERKRIGEN OG DENS MESTERE

En vernepliktsbok

Soldatene snakker svært sjelden om sine opplevelser, som de tar som noe rent selvfølgelig. „Signal” lar her vernepliktsboken til en kommandør fortelle om noen markante dager fra en manns militære fortid, en mann som — én av mange — fører den tyske forsvarskamp i Italia

Da rekrutten Paul Langer fra distriktet Trebnitz ved Breslau fikk utlevert sin vernepliktsbok — til den første selvstendige permisjonen i garnisonsbyen — var han militært sett enno et ubeskrevet blad, enno mindre beskrevet enn sin nye vernepliktsbok. Han var en av millioner unge soldater. Personalbeskrivelsen lød på en ung mann „uten særlige kjennetegn”, og beskrev ham slik: størrelse 1.73, ansiktsform: oval, skjegg: intet, skikkelse: slank, hår: blondt, øyne: blå, skolengde: 27.

Det er no gått over fire år fra denne første permisjonen til den dagen da jeg ble kjent med premierløytnanten og bataljonsføreren Paul Langer i hans kampstilling på Italiafronten. Av rekrutten er det blitt en erfaren, velprøvd troppsoffiser. Og allikevel — hvis de høye utmerkelsene ikke forrødte det, vilde en forgjeves lete etter spor etter kampopplevelser og kamperfaringer hos denne ungdommelige og friske mannen. Hans vernepliktsbok er blitt gammel, fillete, flekkete og fullskrevet. Eiermannen har imidlertid holdt seg ung,

og mens hans vernepliktsbok no snart må fornyes, går han selv til enhver ny kamp med det samme pågangsmot som før. En av de mange tusen tyske offiserer.

★

Den 20. oktober 1941 sto løytnant Paul Langer med noen andre kamerater fra krigsskolen et eller annet sted på Krim. De vilde alle til sine enheter. Vegene deres skiltes her, og der opplevde den unge løytnant Langer for første gang bombeteppet fra et sovjet-russisk flyangrep. Den sølen som han måtte legge seg ned i med sin nye og

fine uniform, skulde følge ham trofast under hele hans innsats i Russland. Men slik som han her sto opp igjen leende og uskadt, på samme måten gikk han gjennom all den sølen og skitten som enno skulde møte ham, og nesten alltid med hele lemmer.

Neste morgen får den nye pelotongsfører i annet kompani sitt første oppdrag. Han undersøker terrenget bort mot en høgd som er besatt av fienden, blir avskåret, slår seg igjennom tilbake gjennom en sovjetrussisk landsby, hvor det blir skutt fra alle kanter, og melder

Auszeichnungen

Datum	Art der Auszeichnung	Verleihungsurkunde	Bestätigung des Komp.- usw. Führers Dienstgrad
24.12.41	E.K. II	Umwel. Urk. no. 19.12.41	
24.12.41	Inf. Sturmabzeichen	W. 23.12.41	
28.7.42	E.K. I	73. J. D. 28.7.42	
1.9.42	Sturmdaube Winterkrieger 4/42	J. D. 1.9.42	
17.9.42	Verw. Abz. i. Schwarz		
7.4.42	Krimsschild	1. Bes. Zeugnis	
7.6.42	Nahkampfsprange I v. Kor. 7. R. 17		
	Deutsches Kreuz in Gold	Laut Bes. Zeugnis O. K. H. v. 15.9.42	
	Laut Mitteilung XXXIV A. B. v. 31. XI. 42		

Zeichnung mit der Anerkennungsurkunde des Führers für die Abwehrschlacht südlich Melitopol.

Für die Richtigkeit

Reisebuchungen über fünf Tage

Nahkampftage	Tag	Ort nach Bat.-Bef.	Best. des Komp.- usw. Führers
1.	27.10.41		
2.	29.10.41		
3.	1.11.41		
4.	25.7.42		
5.	26.7.42		
6.	28.7.42		
7.	30.7.42		
8.	4.9.42		
9.	5.9.42		
10.	13.9.42		
11.	21.9.42		
12.	22.9.42		
13.	23.9.42		
14.	24.9.42		
15.	18.4.43		
16.	25.7.43		
17.	16.9.43		
18.	12.10.43		
19.	13.10.43		
20.	21.10.43		
21.	22.10.43		
22.	23.10.43		
23.	24.10.43		
24.	25.10.43		

De mest interessante sidene i vernepliktsbok nr. 80, side 22 viser utmerkelsene og datoene for utnevnelsene samt bekrefteelse. Den nestste innføringen

bekrefter tildelingen av „Det tyske kors i gull“, en av de høyeste tyske krigsordener. På neste side er de beståtte nærkampdagene notert

så viktige rekognoseringsresultater. Igjen en dag seinere tar han sine første fanger, rydder et skarpskytterede, som hadde ergret hele bataljonen, og bringer sine menn tilbake uten tap.

Kompaniføreren vet alt etter disse to dagene hva han har fått med sin nye pelotongfører. Langer blir for framtiden spesialist for vanskelige oppgaver.

Den 25. oktober skal Langer med fire mann lete opp fienden og lokke ham til å skyte. Den kolchos som han ubemerket har oppdaget er sterkt besatt av fienden, angriper han en time seinere alt som kompanifører. Fem minutter før angrepet — det første angrepet i hans liv — har kommandøren uten mange ord betrodd ham den hardt sårede sjefs kompani. Det skulde bare være for etpar dager. Men da bataljonen seinere følger de retirerende sovjetrusserne, fortsetter han som kompanifører. Da han igjen får kontakt med fienden som forsvarer seg voldsomt, tar Langer en viktig landsby i stormangrep med sterk antitank-, granatkaster- og maskingeværild. Med sitt hurra river han sine menn med seg de siste femti meter.

Resultatet: 160 fanger, 60 nysaledde hester, en luftvernkanon, to granatkastere. For første gang kommer det en

lykkønskning til ham gjennom radioen. Kommandøren gratulerer.

27. 10. 1941: Kertsj må inntas. Om ettermiddagen kommer ordren til angrep. Det regner så det spruter. Sovjetrusserne skyter i stående stilling og uten dekning. De kan tillate seg de store tapene. De har nemlig en femdobbel overmakt. Dette blir Langers vanskeligste dag hittil. Seks ganger driver han angrepet fram. Seks ganger blir det slått tilbake. Hans lille skare menn blir stadig mindre. Men han river med sitt kompani utrettelig hele bataljonen stadig framover. Om kvelden rykker han med 23 mann inn i Kertsj og overtar straks kystbeskyttelsen.

I vinterkvarteret utenfor Melitopol kommer så på side 22 de første innføringene i vernepliktsboken: EK II. og infanteri-stormmedaljen. Kommandøren overrekker ham disse første utmerkelsene julaften 1941.

Som millioner av sine kamerater bærer premierløytnant Langer østmedaljen band som anerkjennelse for tapper motstand mot sovjetrussernes store forbundsfelle vinteren 1941/42 — kulden.

Selv skildrer han en vinterdag foran Prokovskoje:

„I 40° kulde forsvarer mitt kompani seg ute på den åpne steppen forbitret mot de stadige sovjetrussiske angrepene. Sovjetrusserne har flere fordeler, de kommer med snøstormen og kan ofte først oppdages når de alt står ti meter foran de tyske stillinger. Låsene på geværene våre er frosset fast og maskingeværene holder seg bare i orden når det skytes ut av løpene deres uten opphold. I tur og orden kommer geværskytterne til maskingeværet, og varmer hendene ved den varme mantelen.

Ved til fyring — kostbarere enn forpleining — er strengt rasjonert. Regimentsordren straffer overtredelser av forbudet meget strengt. Hver gruppe får pr. dag et håndbredt stykke på en halv meters lengde. Vi løper dag og natt rundt i sirkel som karusellhester — den som ikke beveger seg, fryser fast.

Bare for noen sekunder kan vaktpostene mot øst holde utkikk mot stormen, så må de snu seg så lenge at øyenvippene deres er tødd opp igjen.

Særlig etterretningstroppene har det vanskelig. Telefonkablene til bataljonen blir øyeblikkelig snødd ned, fryser og kan så ikke finnes igjen når

en leter etter feilene. Atter og atter må det legges ut nye kabeler.

En måtte sende en mann som lette etter feil på kablen tilbake til troppeforbindingsplassen med et stykke telefonkabel i den sammenfrossete neven.

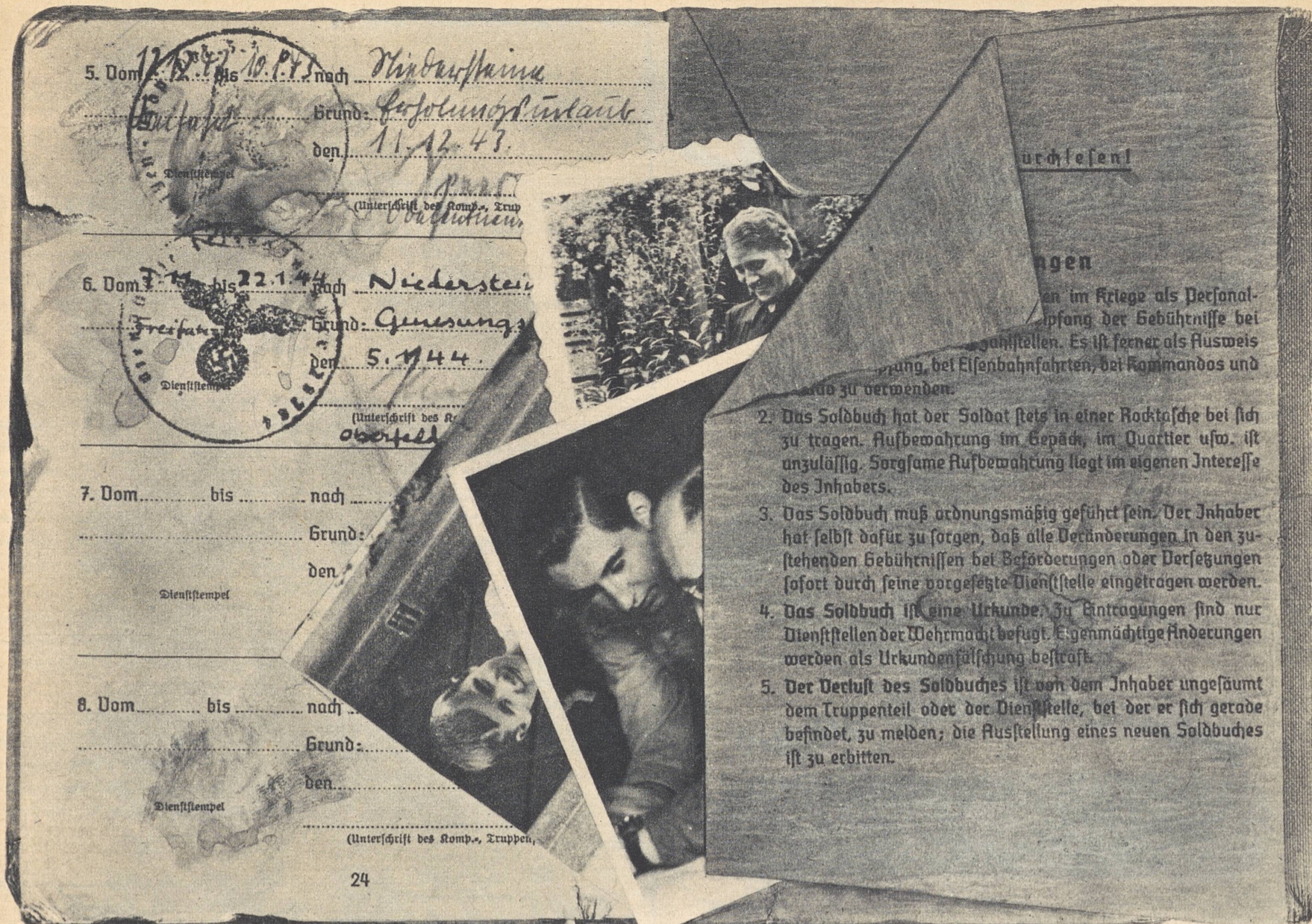
Ordonnansene kunde bare dra avsted to og to. En av dem gikk da fram til det neste vegmerket, gikk tilbake i sine egne spor og hentet den andre. Det måtte gå fort for seg, for på noen få minutter var sporene blåst igjen. Hver meldegang varte da omtrent den tredobbelte tiden og mangen en ordonnans vendte ikke tilbake.

Vi hadde dengang større tap på grunn av forfrysninger enn på grunn av fienden.

Langer ble hurtig kjent i sin divisjon. Ved vanskelige foretagender, som krevde dyktighet og beslutsomhet, tenker en allerførst på ham.

Julioffensiven 1942 finner ham i spissen for framrykningen. Foran Rostov kommer det et vanskelig oppdrag fra generalen: oppklaring henimot Koysjuk; det skal konstateres hvor sterk fienden er der. Det skal tas fanger! Langer søker seg ut de seksten beste menn i kompaniet sitt og foretar sammen med

Permisjonssiden. Hver forfremmelse, vaksinasjon samt alle lengre permisjoner blir avmerket i soldatens vernepliktsbok. Det er den siden hvor enhver soldat ønsker å ha de

feste innføringer! I vernepliktsboken samler det seg i årenes løp ikke bare legitimasjoner og militære papirer, men også privatbilder av slektninger og kamerater

dem omkring midnatt etter nøyaktig anvisning for hver enkelt mann et støttroppforetagende mot Koyszuk. Med beltet fullt av håndgranater kryper de i en rekke fram gjennom et minefelt, og etterat de har skåret over forbindelseskabelen, sprenger de i ro og fred i utkanten av den fiendtlige byen to store og tredve små bunkere — fullt besatt med sovjetrusserne.

Da han får meldingen „fienden i ryggen“, blir han ikke forskrekket, skjønt støttroppen har brukt opp all ammunisjonen sin. Han spiser rolig en grønn agurk, skreller den sågar først, lar den fiendtlige speidertropp komme på nærkampavstand og erstatter så den manglende ammunisjon med høylydte brøl. Med syv fanger, som rekker hendene i været overfor de uladte lypistoler, uten egne tap, slår han seg så i mørket tilbake til utgangsstillingen.

★

Ved angrepet på Novo-Bataisk setter en granat ham ut av kampen. Aldri har han regnet med den muligheten at han skulde bli såret. No ligger han i skyttergraven, men er ved bevissthet. Han overgir kompaniet til sin beste pelotongfører og drar så med en ordonnans bakpå en motorsykkel tyve kilometer

tilbake til hovedforbindingsplassen — på den samme vegen hvor han førte sin støttropp fram mot Koyszuk. Granatsplinten har slått igjennom frakken, vernepliktsboken og skjorten og er trengt inn to centimeter fra hjertepulsåren. Den befinner seg der enno i dag.

Det første Langer ser da han våkner opp av narkosen, er hånden til overstabslægen. Den rekker ham EK. I med generalens beste ønsker.

Tre uker etter er Langer igjen ved sitt kompani.

★

På en fjellrygg foran Novossijsk ligger det den 21. september 1942 tyske og sovjetrussiske infanterister overfor hverandre. Her som der det samme målet: opp i høgda! På tyve meters avstand flyr håndgranatene fram og tilbake. Sovjetrusserne kaster hele salver på kommando. Hundreogtyve på én gang!

Mellom sine megn ligger løytnant Langer og ser tennerskjærende på hvordan den ene etter den andre blir truffet av granatsplinter. Av hans høyre pelotong er det til slutt bare tre mann igjen. Da den venstre pelotongen blir villedet av en misforstått bevegele i

nabokompaniet og hals over hode trekker seg tilbake og dermed bringer hele bataljonen i en truende stilling, er Langer med sin kompanitropp og et maskingevær det eneste tyske støttepunkt på 300 m bredde, som for øyeblikket yter motstand. Han får bare hjelp fra et tungt maskingevær som skyter over ham og i det minste hindrer sovjetrusserne i straks å rykke fram til høgda. Inntil det blir mørkt holder Langer sin stilling, organiserer avtransporteringen av de sårede, og dekker den spredte bataljonens samling. Neste morgen igjen et forsøk på å ta høgda. Da føreren for nabokompaniet faller, overtar Langer beslutsomt dette også, driver sin gruppe dristig over høgda og overrumpler fienden i hans stillinger.

To bunkere som det enno skytes fra, angriper Langer med to ordonnanser og fire kasser håndgranater. Hundre og tyve håndgranater sluker den første bunkeren før flammen som slår ut av skytehullene, kveler den siste motstanden.

En 3-kilo-ladning får 27 sovjetrusserne i den annen bunker til å forlate den og overgi seg.

★

Ved Dneprshavskaja er Langers kompani bataljonsreserve, inntil sovjet-

russerne etter 1 times trommeild bryter igjennom på bred front. Da blir han hentet fram i forreste linje.

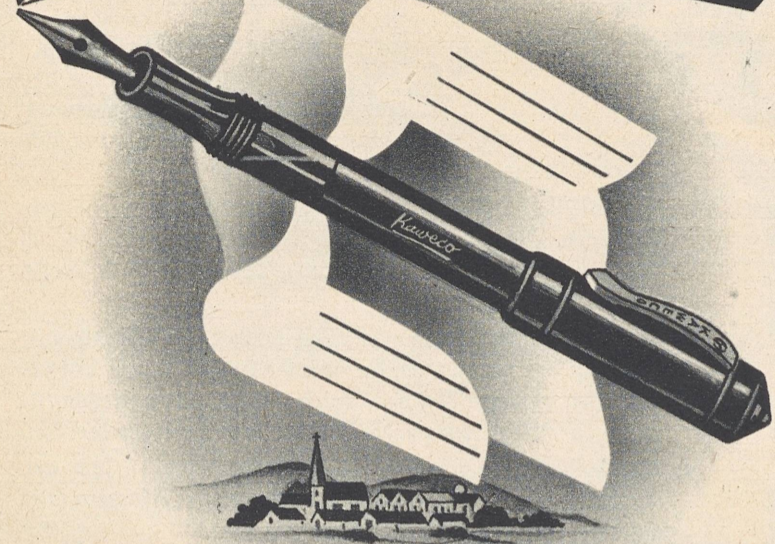
Han overtar bataljonen og slår i dristig motangrep fienden tilbake til utgangsstillingene. Fem dager forløper no som denne første: stadig innbrudd, motangrep, avsperring. Bare på bataljonens avsnitt virker det 150 fiendtlige batterier med tilsynelatende uuttømmelige ammunisjonsforråd.

Den femte dagen er bataljonen smeltet sammen til åtti mann. Med to granader og to sjåfører angriper Langer etter en plutselig innskyttelse sovjetrusserne, som nylig er brutt igjennom på 300 m bredde, på den venstre fløyen og ruller opp deres front på 150 m bredde mot venstre, mens ordonnansoffiseren som han tidligere hadde instruert, rydder opp til høyre på samme måten. En frisk bataljon bringer så endelig om kvelden forsterkning for de par mann som Langer kunde legge inn i de så flott erobrede stillinger. I fire lange måneder hører dette avsnittet til de beherskende punktene på divisjonens forsvarsfront.

★

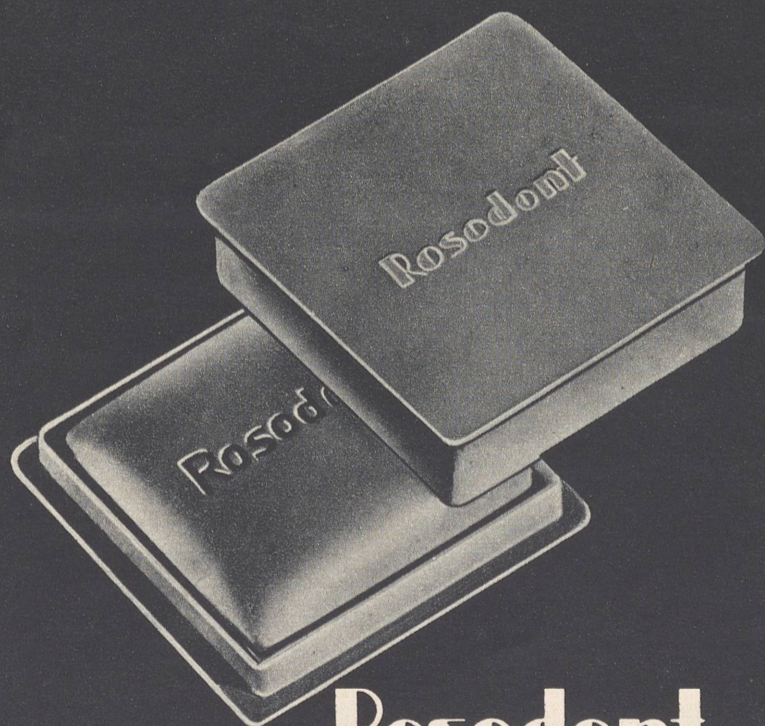
I den nyoppfriskede bataljonen blir Langer adjutant. På de store retrettmarsjene fra Kuban mot Kertsj må han

Kaweco

gir Deres håndskrift vinger!

Også under krigen leverer vi våre produkter, som er kjent og skattet i alle europeiske land, til det vennligsinnede utland. De moderne **Kaweco**-produkter er tysk kvalitetsarbeid.

Rosodont

BERGMANN'S TANNKREM I FAST FORM

**TYSK KVALITETSVARE
PAKKET I
TYSK VERKSTOFF**

A · H · A · BERGMANN, WALDHEIM (S.A.)

AHAB

EN VERNEPLIKTSBOK

igjen overta ledelsen etter den sårede kommandøren. Han bringer sin bataljon — hvis ettertropper stadig er i kamper med fienden — samlet tilbake til Feodosia. Her overreker divisjonskommandøren ham den 1. oktober 1943 Det tyske kors i gull.

★

Et bilde som Langer aldri vil komme til å glemme: bataljonen har dratt inn i nye forsvarsstillinger ved jernbanelinjen ved Melitopol. Ikke et skudd fra fienden. Som vanlig går Langer om kvelden gjennom stillingene, da han plutselig blir oppmerksom på en gåtefull forekomst. Et stakitt på 1½ kilometers lengde beveger seg på bred front fram mot hans stillinger. Det er et levende gjerde, dannet av hundrer av sovjetrusserne, side om side. På denne nye måten vil de tilsynelatende avsøke terrenget etter sårede og spredte tyske soldater. Langer springer lydløst fra det ene maskingevær til det andre, instruerer skytterne, lar sovjetrusserne komme på 100 meters avstand og gir så med lystegn hele bataljonen ordre til ildgivning.

Helt til neste morgen hører en foran de tyske linjene brølingen og stønningen fra sovjetrusserne, som ble skutt fullstendig sammen.

★

Den 23. oktober faller alle bataljonsstabens offiserer ut på grunn av bombeangrep. Kommandøren for nabobataljonen faller for en skarpskytterkule. Enno en tredje bataljon er blitt uten fører. Langer springer inn for dem alle. Som kampgruppe Langer marsjerer tre bataljoner videre vestover.

Stadig forfulgt av den overlegne fienden fører Langer sin kampgruppe fra forsvarsstilling til forsvarsstilling.

Tre ganger blir han innesluttet, slår seg to ganger igjennom og loser den tredje gangen selv sine menn i gåsemarsj i den mørke natten sikkert gjennom de fiendtlige sperringer.

På en front som er blitt brutt igjennom mange ganger og no ser ut til å være i oppløsning, holder han ikke bare sine menn sammen, men tilføyer dessuten overalt hvor han får anledning til det fienden harde tap i aktivt forsvar. Som en magnet trekker han i disse ukene til seg alle de som er blitt skilt fra sine enheter og no søker en sterk fører.

Da så endelig en ny, sterk forsvarsfront skal bygges opp ved Nikopol, kan Langer melde generalen bataljonen til innsats med 300 mann.

Anerkjennelsesdokumentet fra der Führer, som ble overrakt Langer den 31. 11. 1943, verdsetter premierløytnant Langers gjerninger i disse ukene under forsvarskampene sørvest for Melitopol.

★

Siden premierløytnant Langer fører sin bataljon ved forsvarsfronten i Italia, ligger han nesten stadig i brennpunktet av kampene. Ikke fordi anglo-amerikanerne alltid angriper der hvor Langer er, men fordi bataljon Langer for det meste blir satt inn der hvor iaktakelse og rekognosering lar en anta at det vil komme til et fiendtlig angrep.

Er det så et under at anglo-amerikanerne i Italia er tvunget til å føre en meterkrig? Menn som premierløytnant Langer fins det mange av dernede!

Premierløytnant Langer, innhaveren av vernepliktsbok nr. 30 og bataljonskommandør på sørfronten, overrekker i skyttergravstillingen en av sine granatkastere jernkorset

Sprengbåter

Med samme hastighet som en hurtlig bil suser sprengbåtene fram mot det fiendtlige skipsmålet. PK-billedkorrespondent løytnant Fritz Bøltz forteller på neste side om disse båtenes innsats

Helt harmløse ligger de farlige sprengbåtene ved kysten — rede til innsats

Verdens minste krigsskip

Invasjonen på den normanniske kyst førte til en ansamling av fiendtlige krigs- og transportskip, som på grunn av kystens nærhet ikke kunde bekjempes med sjøkrigsledelsens vanlige midler, med krigsskip og undervannsbåter. En opererte derfor med hurtigbåter og improviserte nye kampmidler og kampmetoder. Og da sto såvel de nye sprengbåtene som enmanns-torpedoene sin prøve.

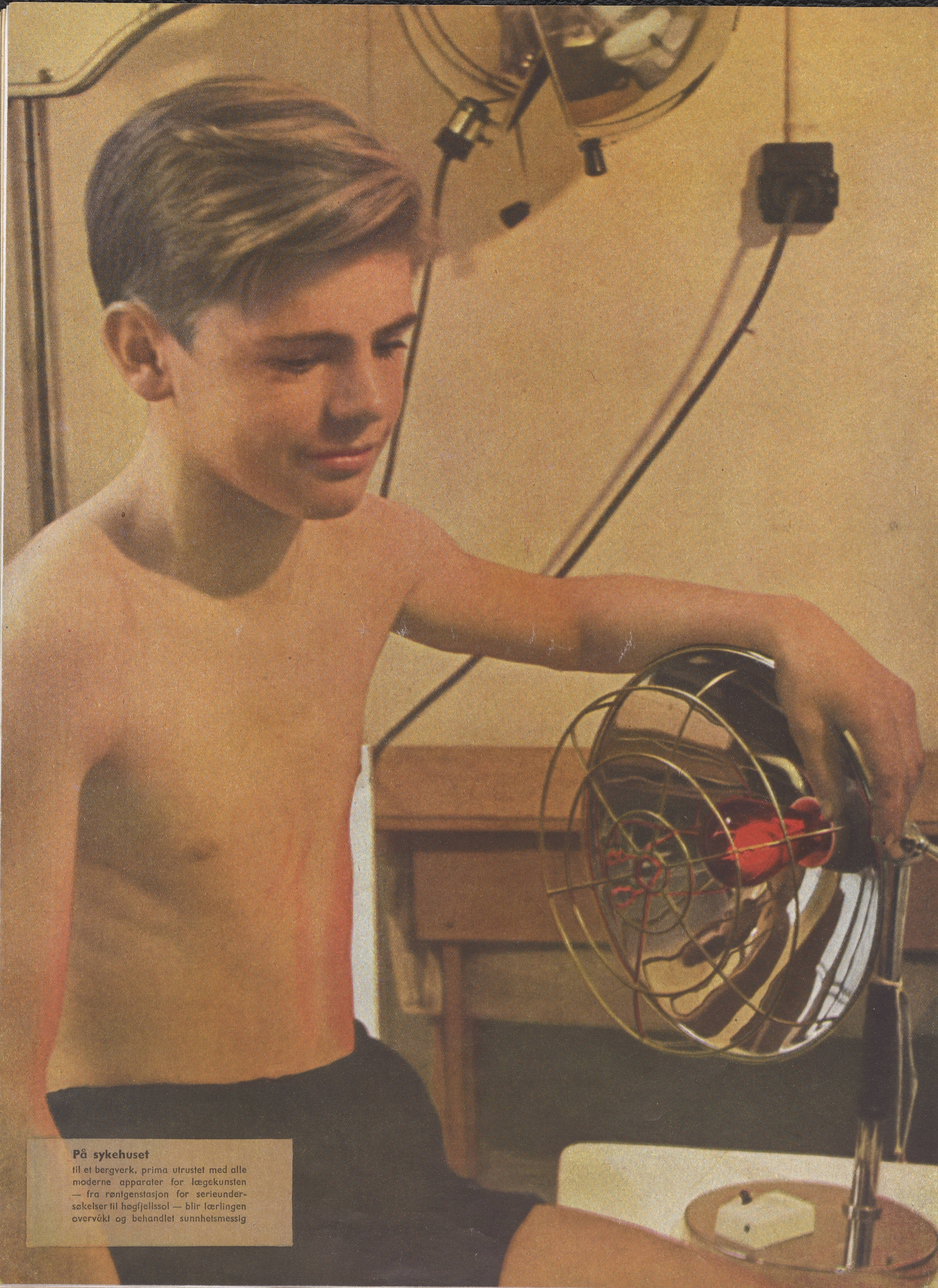
I det ytre skiller disse små og lette båtene seg nesten ikke fra en elegant racerbåt. De har også den samme hastigheten, er uavhengig av havneinnretninger — også som racerbåtene — og kan ved hver kyst ruller ut i vannet fra sin spesial-transportvogn. Og — de er prima! På overkanten av baugen bærer de en fjærende ramme, — tydelig synlig på bildet ved siden av — som er elektrisk forbundet med tennladningen. Blir båten i angrepsposisjon gjort „skarp“ ved innsjalling av tenninnretningen, er det tilstrekkelig med et støt mot denne rammen for å jage den flere hundre kilo tunge sprengladningen, som inntar ca en fjerdedel av båtslegemet, i luften.

Selv ikke det tykkeste skipspanser kan motstå denne eksplosjonen. Sprengbåtene, hvis fortrin er deres høye hastighet og deres nesten usynlighet om natten, blir alltid satt inn flere sammen, for å vanskeliggjøre for fienden konsentrasjon av ildgivningen og å hindre at målet unnviker. Til en sprengbåt hører det en kommandobåt, hvor en offiser eller feldwebel fører taktisk, konstaterer målene og gir ordre til angrep. I angrepsposisjonen blir båten gjort „skarp“, piloten låser fast styreanordningen og lar båten suse fram mot målet i full fart, mens han selv kaster seg baklengs i vannet og blir fisket opp av den følgende kommandobåten.

Bildet til høyre viser oss det øyeblikket da sprengbåtfareren etter skuddet blir trukket ombord i kommandobåten. Fareren bærer under læroverallen et skumantrekk som produserer varme under vann og er utrustet med svømmevest, énmannsgummibåt, nattlys og nødproviant.

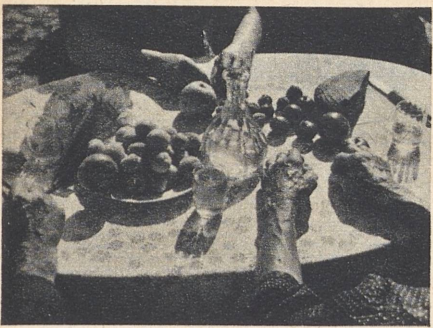
PK-fotos: Leytnant Fritz Böltz.

På sykehuset

til et bergverk, prima utrustet med alle moderne apparater for lægekunsten — fra røntgenstasjon for serieundersøkelser til høgfjellssol — blir lærlingen overvækt og behandlet sunnhetsmessig

Arbeidets hender — arbeidets frukter

KJENSGJERNINGER

Litt om arbeidende menneskers liv i Tyskland

Meldinger fra Stockholm beretter at belgiske arbeidere no etterat de er „befrikk“ fra tyskerne, krever de samme sosiale livsbetingelser som de tyske arbeidere har. De har lært disse betingelsene å kjenne under den tyske besettelsestiden eller som arbeidere i Tyskland. „Signal“ viser her i ti eksempler hvordan disse betingelsene ser ut. Det regner ikke opp lover og forordninger, men lar kjensgjerninger tale

Et lite hus som for Horats

På den annen side av veggen — i bakkeskråningen — hilste et lite én-etasje lysegrønt hus med lapislasullblå vinduskarmer oss. Solsikker og stökkroser sto ute i den lille hagen. Et lysthus av villvin, med et enkelt bord og etpar stoler. En plass hvor en kunde tenke på Horats eller Anakreon. Men blikket gikk bortover dalen, over maskinhaller og verksteder. Kanskje stemte det allikevel at det er her han bor den gamle mannen som vi hadde truffet ved drelebenken i fabrikk? Vi hadde vel ikke tatt feil av nummeret? Nei, der kom han alt ut av døren og sønnene hans kom til syne bak ham for å hilse oss velkommen. Han gjorde det med en verdighet som bare alderen og bevisstheten om fullbrakt ytelse og redelig ervervet besittelse gir en.

Vi hadde valgt ham ut av den store kameratkretsen, fordi hans og familiens liv syntes å være så betegnende for arbeiderforholdene i dette Donaulandskapet, som setter sitt preg på det nesten patriarkalske metallindustriområdet. I denne fabrikk er det som bedriftslederen med synlig tilfredsstillelse viste oss i sine tabeller og kartotek, mer enn 1100 jublanter blant 1800 tyske fabrikkarbeidere — med en minste tjenestetid på 25 år i samme fabrikk. Nesten to tredjedeler av arbeiderne arbeidets jublanter! Og det

går ikke én uke hvor det ikke blir feiret et nytt kvartårhundres trofast pliktoppfyllelse. Men dreieren Franz Zadetzki hører med til de „gylne“ jublanter, som alt kan se tilbake på femti års arbeid i fabrikk.

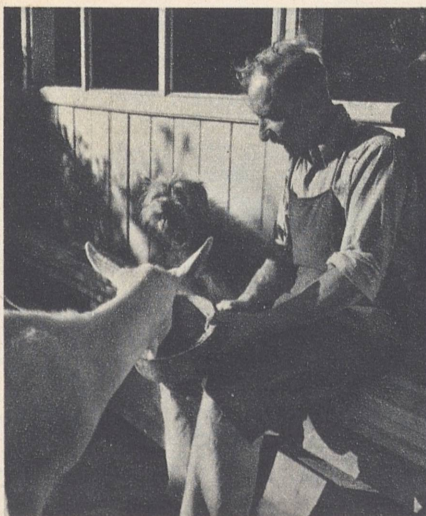
En familie og 200 års arbeid

Denne åttiåringen arbeider i dag enno frivillig i fabrikk. Han er stolt over at han kan utføre åtte timers arbeid om dagen, „sågar uten briller“. 55 år av sitt liv har han tilbrakt i fabrikk. Hans sønner Josef og Rudolf har vært i 27 og 9 år som montør og dreier i samme fabrikk. Hans 21årige sønnesønn Erich, som er falt ved østfronten, var kommet inn i firmaet som læregutt og hadde også alt arbeidet der i 6 år. „Det var herlige dager“, sa den gamle, men usedvanelig rørige mannen, „da jeg brakte min eldste sønn og da han så igjen brakte sin eldste til fabrikk.“ Også hans eldste sønns svigermor har no tilbrakt 50 av sine 67 år i samme fabrikk. Hun kan på sin side se tilbake på generasjoners arbeid der, da hennes foreldre og besteforeldre også arbeidet i denne fabrikk, og altså alle levde av den helt fra den ble opprettet for mer enn 100 år siden, av „deres fabrikk“, som disse arbeidets veteraner pleier å si. Også hennes yngste datter arbeider i fabrikkens sliperi. Med letthet kan en for denne ene familien regne mer enn

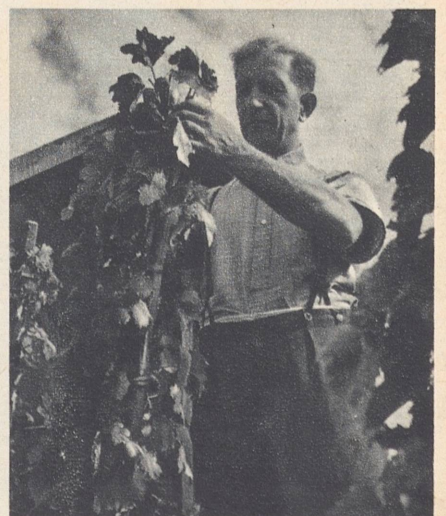

Familien Praetory

I en vindyrkningsegn har mesteren med skiftoppsikt Rudolf Praetory no arbeidet i 30 år i et stort kjemisk industriverk. Han har en god og tilstrekkelig månedslønn og bor i et vakkert og solidt hus med pen hage som han eier selv

Når mannen kommer heim, tripper også geiten i mot ham — den vet godt at den vil få en eller annen lekkerbiskn

I vinhagen sin tilbringer mannen gjerne fritiden. Han lagrer vinen selv og skjenker gjerne en god tår av årets grøde

KJENSGJERNINGER

200 års samhörighet med „deres“ fabrikk.

„Det lille huset her tilhører meg,“ sier den gamle. „Det er groschen for groschen som jeg har spart. Og jeg skylder ingenting på det.“

For hans sønner er det blitt gjort enno lettere å få eget hus og egen grunn. De kan ved fabrikkens hjelp bo i renslige, vakre småvillaer. Tre og et halvt værelse med tilhørende rom og hage. Leien er 22 mark om måneden. Etter 10 år tilhører huset med tilhørende tomt leieren. Da er det amortisert.

På en eng i bakkeskråningen bak det lille huset gresser det en geit og en sau, i stallen har høner og kaniner fått plass.

„Vi har det godt“, sier den rørige gamlingen, „livet vårt er helt krisefritt. Vi vet å sette pris på det, for vi har gjennomgått vanskelige tider. Før tilslutningen til Tyskland var det her i Østerrike ofte vanskelig for arbeideren. Da gikk jeg ledig i årevis. Og var nesten på nippet til å selge huset mitt for spottpris . . .“

Overalt ser en det samme

Glade og smilende ansikter rundt oss. Men så snart den „harde tiden“ kommer på tale, tiden før tilslutningen til Tyskland, blir det bare dystre miner å se. Som en sky legger minnet seg over ansiktene. „Det må ikke komme igjen!“

På en reise gjennom Donaudistriktene har vi lært å kjenne tallrike slike familier. Det gis her på samme måte som i alle store industriområder i Tyskland ikke noe gammelt verk hvor formannen ikke straks kan nevne en hel rekke familier som alt har vært knyttet til verket i flere generasjoner. Flittige, muntre og strevsomme mennesker, som føler seg så vel i sitt arbeid og så lykkelig i sin familiekrets at det er selvfølgelig for dem at også barna og barnebarna skal få ta del i denne lykken og oppdras til den.

Retten til arbeid og liv

Hva er grunnen til en så utpreget fabrikketroskap og bofasthet hos den tyske arbeider? Det er ikke vanskelig å finne den.

Grunnprinsippet i den tyske arbeidslovgivning er menneskets rett til arbeid og tariffmessig sikring av lønnen. Denne grunnrett beskytter arbeideren likeså vel mot følgene av konjunktursvingninger, minskt arbeid eller total arbeidsløshet, som mot vilkårlig behandling fra driftsherrens side. Arbeideren føler seg i besittelse av denne retten ikke lenger som i klassekamp-

Fortsettes side 28

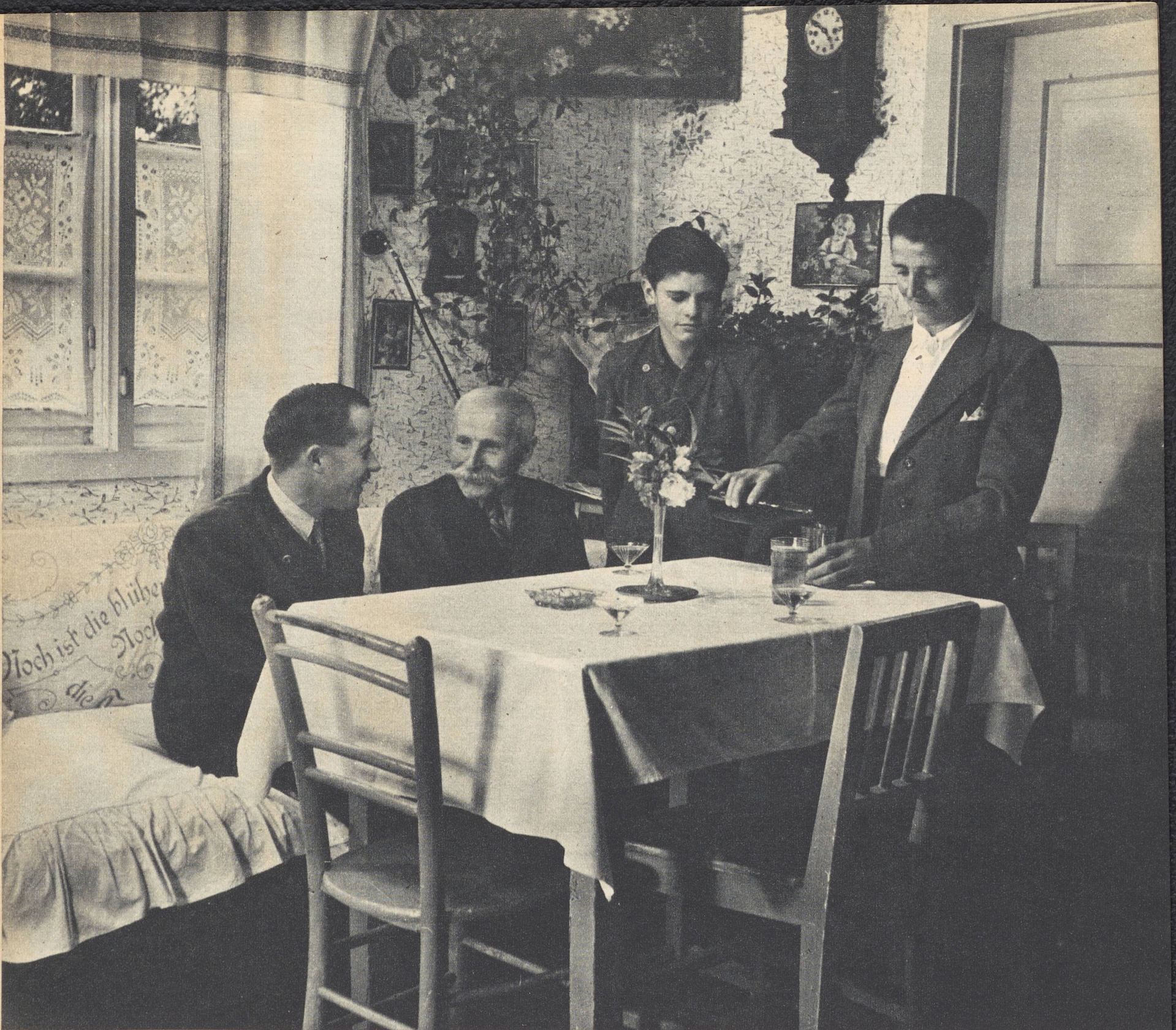

Mesterhogger i en kullgruve,

sønn av en gruvearbeider og far til en framtidig gruvearbeider — det er Ernst Hutterer, bevegelig, ferdig til enhver spøk, og virkelysten der han står ved gruveinngangen sammen med sine kamerater. Han bor i en vakker villa, som han bare betaler fabrikkens en månedlig arbeidingsrate på 3 1/2 mark for. Ku, geit, sau, kaniner, høner og ender lever av den 5000 kvadratmeter store engen, som hører til huset. Alt dette besørger hans dyktige kone. Selv er han ivrig jeger og fisker i fritiden sin. Hans månedsinntekt tillater ham denne levestandard

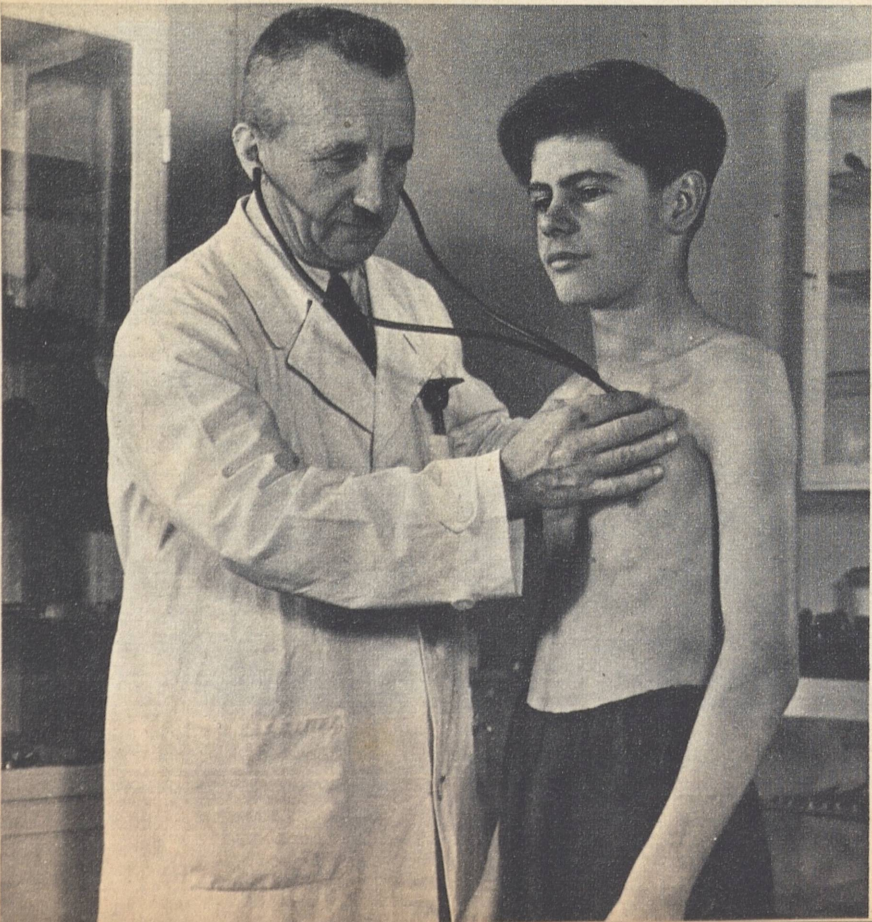

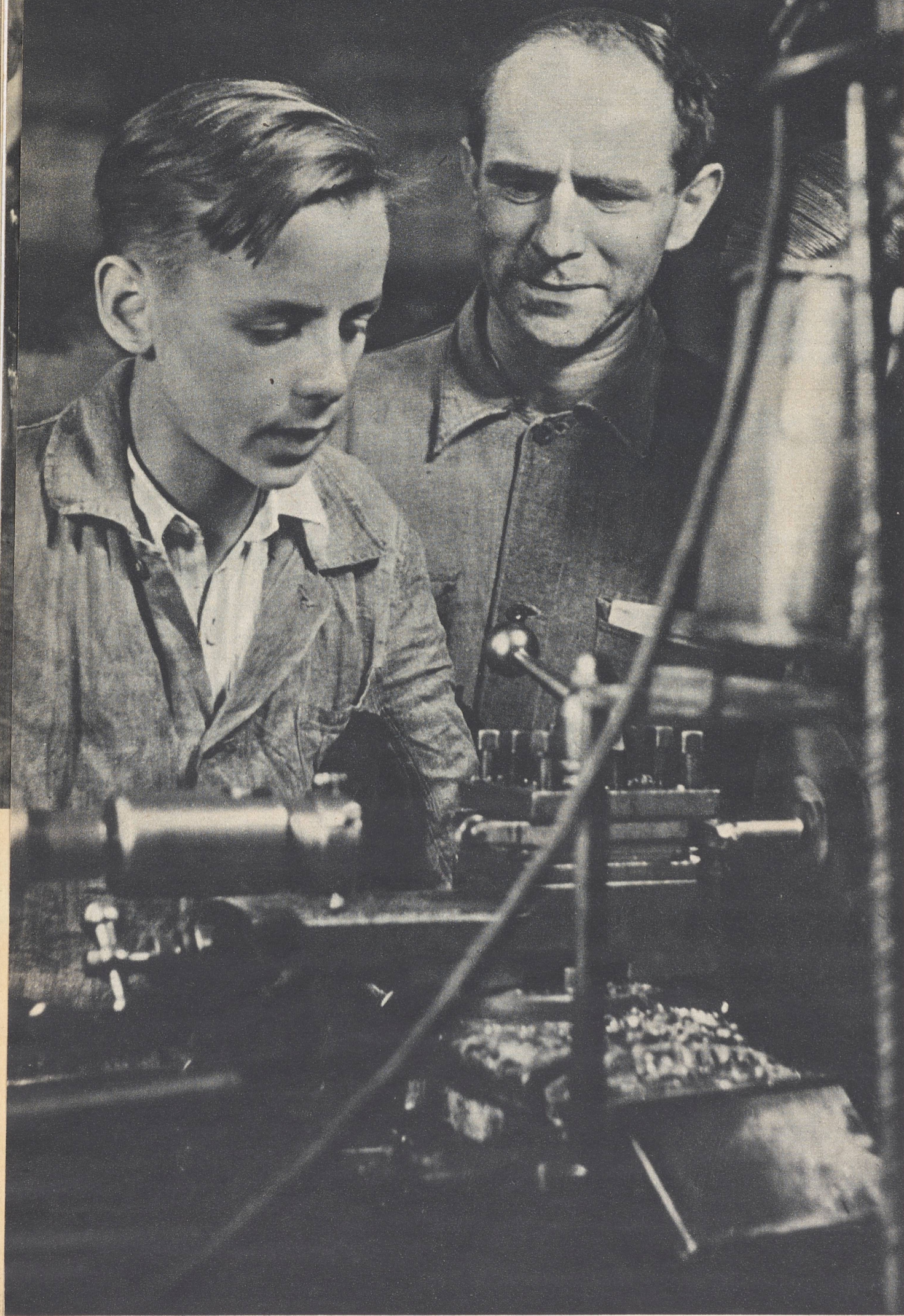

Tre generasjoner i gruen: det skaper en yrkes stolthet som setter sitt lykkelige preg på hele familien. Bestefar Hutterer, 82 år gammel, arbeidet 39 år under jorden; hans sønn, 39 år gammel, har alt 24 tjenestear bak seg; den 14 årige sønnesønnen begynner nettopp læretiden sin

Før opptagelsen i læreverkstedet blir læregutten Ernst Hutterer omhyggelig undersøkt av fabrikk-lægen. Hans navn føres inn i et kartotek, hvor lægen stadig kan kontrollere alles sunnhetstilstand

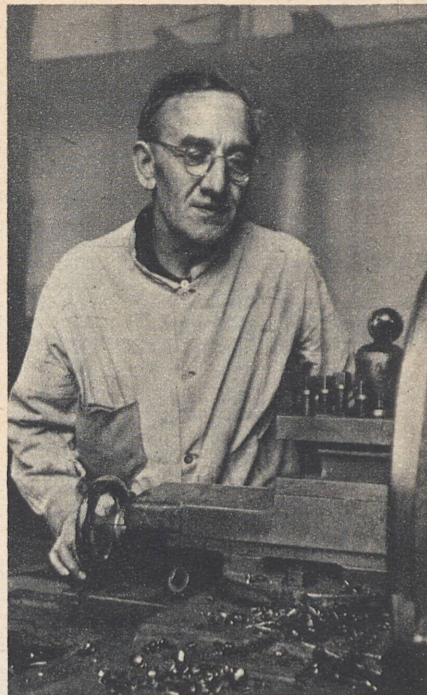
Ernst Hutterer, læreguttens far, er mesterhoger, takket være sin intelligens og dyktighet har han topplønn. For læregutten gir fabrikk-ken 32 mark måneden i utdannelsesbidrag

Faren dreier, sønnen læremester

I den store fabrikk hvor Anton Lindenbauer er blitt læremester, er 60 % av alle ledende funksjonærer gått ut fra arbeidernes rekker. Den 38-årige mesteren har arbeidet i fabrikk i 20 år; han tjener godt om måneden og bor i et vakkert hus som han har bygd selv

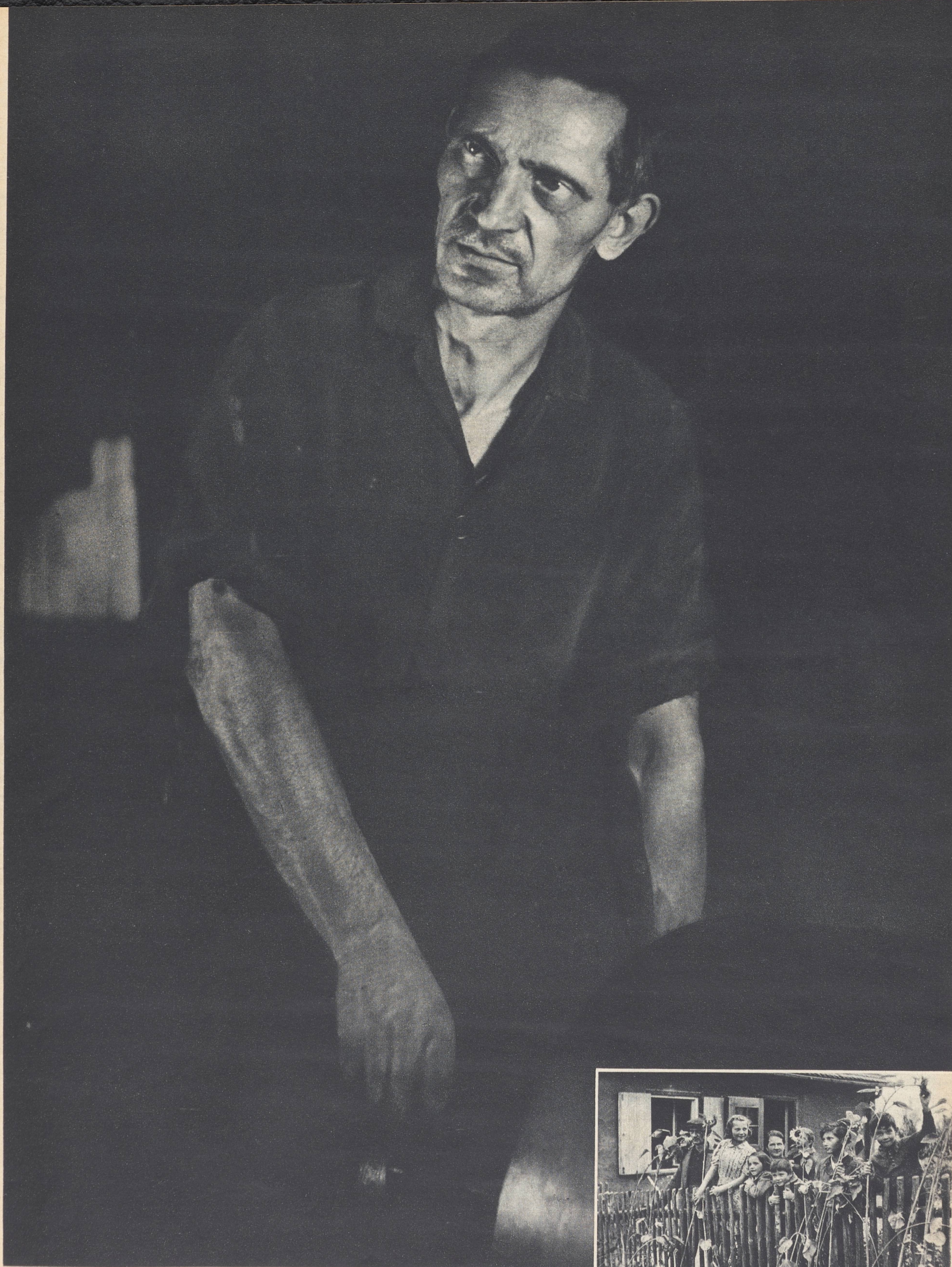
Far Lindenbauer, 61 år gammel, har i 30 år vært dreier i samme fabrikk som sin sønn, med en god månedslønn. Den herligste dagen i hans liv? Da hans sønn ble mester i „hans“ fabrikk

I mester Antons heim sørger hans unge kone for den samme renslighet og nøyaktighet som hersker i læreverkstedet. Hun arbeider daglig ved siden av i krigsinnsats som telefonistinne på et offentlig kontor

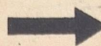

Hagen med vinstokker, frukt, grønnsaker og blomster, med kaniner og fjærkre hører inn under den unge konen og hennes mors arbeid

Når en har mange barn?

Maskinlåsmeden Karl Miker har seks barn å sørge for. Han bor i en villa for 22 mark avbetalingsrate i måneden. Lønnen hans tilsvare hans ytelse. Hertil kommer de vanlige barnebidrag

KJENSGJERNINGER

tidene som mottaker av en vilkårlig lønn for et med mer eller mindre ulyst utført arbeid, men som tett knyttet til fabrikk, ikke lenger som en mistroisk motstander av arbeidsgiveren, men som hans medarbeider på en felles oppgave. Det Nietzsche engang krevde av arbeiderne: „De skulde føle som soldater“, er gått dem i blodet.

Det kan være at denne store tanken ikke bevisst kan tenkes helt til ende av alle og enhver. Men som en grunnopplevelse virker den i enhver, bevisst eller ubevisst. Den er den store akkorden, som arbeidets symfoni bygger på.

Familien i egen heim

Retten til arbeid innbefatter også den prinsipielle rett til den egne familie i egen heim. Ved understøttelse for de barnerike sørger staten og ofte bedriften for familiedannelsens frihet. Ved den serievise bygging av arbeiderboliger og framfor alt småvillaer med hager og ofte med eng og åker gjør staten og storbedriftene det tyske menneskets lengsel etter egen heim til virkelighet. Vi spurte en maskinfører i en sigarettfabrikk, som det ble fortalt oss hadde ti barn, hvordan han kom ut av det med lønnen sin. „Å, mange av mine arbeidskamerater misunner meg“, sa han. „Jeg får et barnebidrag på 230 mark i kvartalet av staten og for hvert barn fra nummer to av 20 mark om måneden av driftsledelsen.“ Sammen med disse bidragene har altså denne arbeideren en lønn som en høyere embetsmann. Og så bor han billigere — hans lille villa koster 22 mark om måneden iberegnet amortisasjonsrenter —, han lever enklere og uten noen utgifter til representasjon. Og det er likeledes sørget for alderdommen hans ved den obligatoriske alderstrygd, som for det meste får betydelige tilskudd fra bedriftenes kasser.

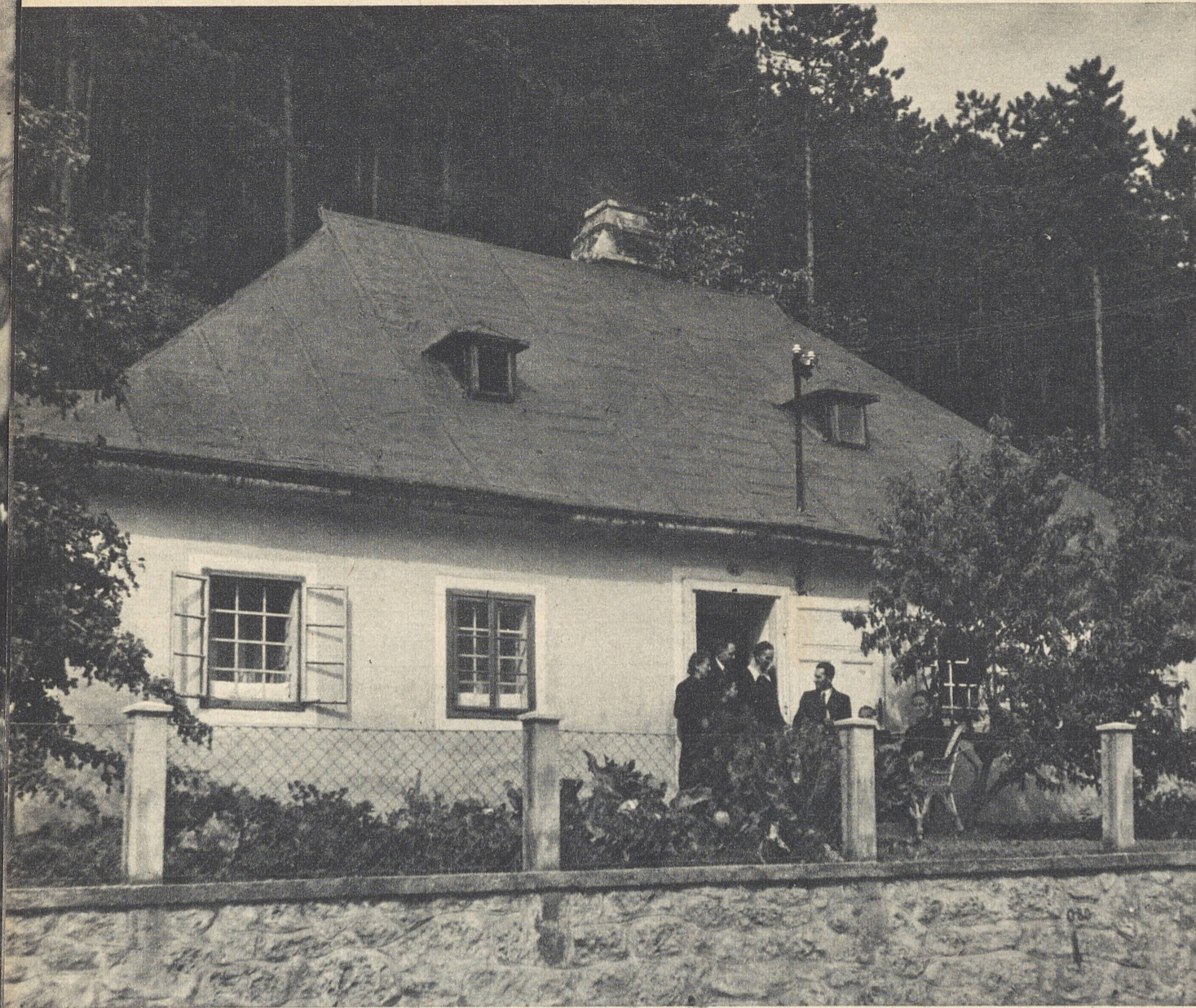
Et bord med frukter

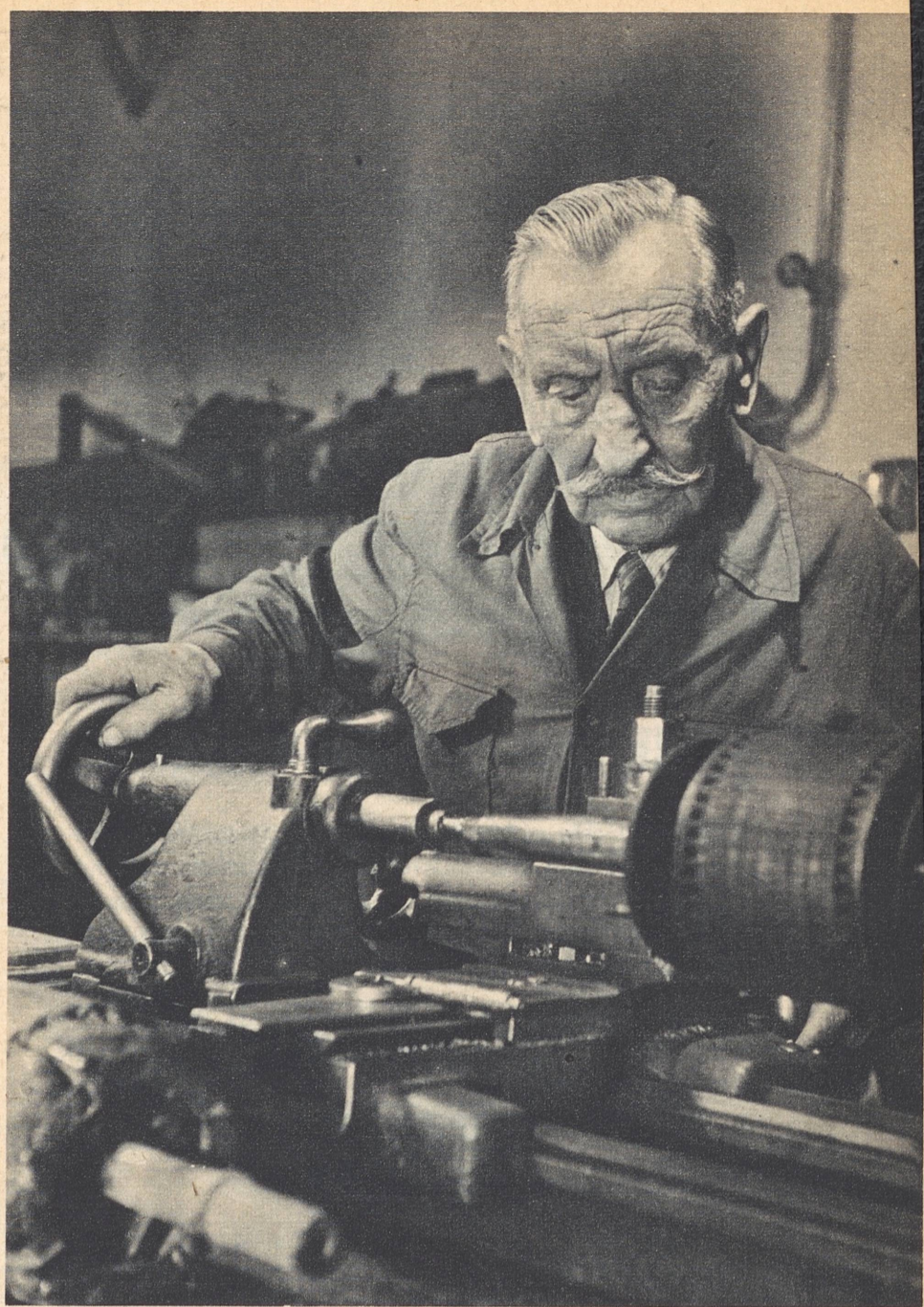
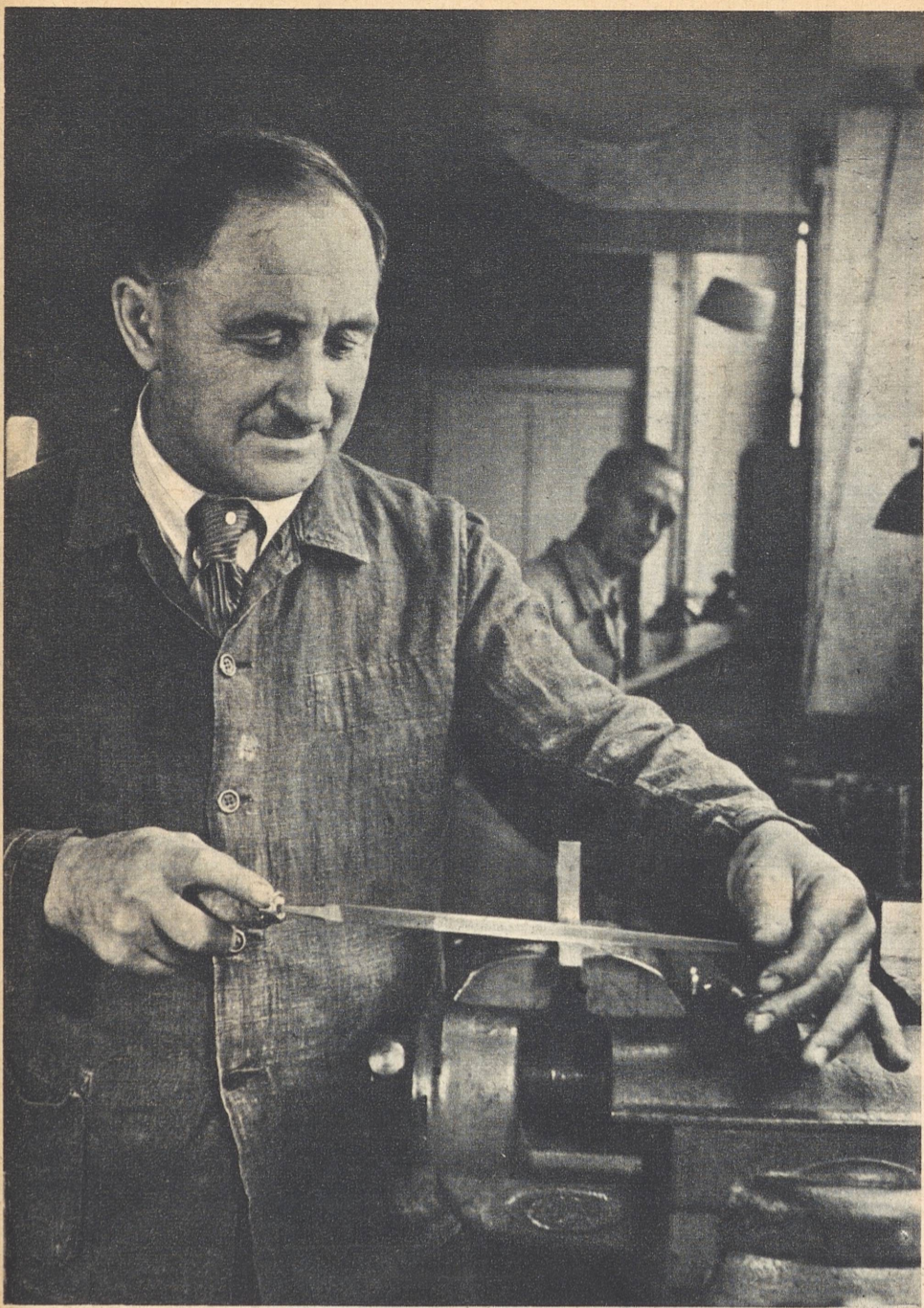
Ved siden av det arbeidende menneskes grunnrettigheter står prinsippene til arbeidsskapelsen, som kommer tydeligst til syne i den tyske arbeidsfronts

Fortsettes side 34

Tre generasjoner

Et lite lysegrønt hus hilser oss velkommen på den andre siden av gaten. Det tilhører den 80-årige dreieren Franz Zadetzki (billedsiden til høyre ovenfor), som ikke kan tenke seg noe verre enn å måtte skille seg fra „sitt“ verk, som han har arbeidet i no i 55 år. Hans sønn Rudolf, 48 år gammel, har i 9 år arbeidet som dreier i den samme fabrikk, den 50-årige Josef (billedsiden nedenunder til høyre) som montør alt i 27 år. Josef Zadetzki's svigermor, fru Sekanina (billedsiden til høyre nedenunder) har vært beskjeftiget i 50 år som sølvpolerer i samme fabrikk, hvor hennes besteforeldre og foreldre alt tjente siden firmaet ble grunnlagt. Disse familiens liv er et arbeidets, trofasthetens og tilfredshetens epos

Jordkjemi beseirer hungeren

Justus von Liebig gjelder for å være grunnleggeren av jordkjemien. Alt i 1840 viste han hvordan jordens avkastning kunde økes mangfoldig ved tilføring av oppbyggende stoffer. Dermed skapte han brød for millioner mennesker. Også dette eksempel viser hva Tyskland ga verden. Den tyske forskning hviler ikke. Som dens nyeste gjerning gjelder tillagingen av Milei av melk. Det erstatter koke- og baketeknisk det sjeldne hønseegget og har bestått sin prøve.

Milei

det melkefødte egg—erstatningsstoff.

KJENSGJERNINGER

Den sosiale hjelpersken

Denne sosiale fabrikkarbeidersken i et stort industriverk må vite nøyaktig beskjed om ca. 2000 fabrikkarbeideres sorger, bekymringer, private og tjenestelige vanskeligheter. Hun utfører sin plikt med den samme ro og den samme hjelpevillighet

Den unge arbeidersken

Også hennes foreldre arbeidet i firmaet, faren som låsesmed, moren ved slipemaskinen. Det er nesten selvfølgelig at den unge gjenten, hvis ansikt og holdning viser en stolt pliktroskap, skal gå den samme vegen som gjorde foreldrene så tilfreds

Den gamle arbeidersken

Hennes liv er ett med fabrikken. Hun er 65 år gammel og har tilbrakt 51 år i fabrikken, hvor hennes mor og far likeledes arbeidet. Hun bor i en liten villa som firmaet stilte til hennes rådighet, men som no forlengst tilhører henne selv. Hennes mann som døde tidlig, var i 36 år siselør i fabrikken

Det vakre Tyskland har alltid vært et yndet reisemål for mennesker som søker rekreasjon. Men god rekreasjon fordrer alltid god forpleining. Når Tyskland etter krigen igjen får besøk av turister, som oppsøker gode gjestgiverier i vakre egner, vil de finne at dagene blir forskjønnet med utmerkede retter. Fagingenlører gjør dette mulig ved å sørge for komfyrer og kjøkkentøy, som viser verden den forbillige tyske gjestfrihet og tysk kvalitetsarbeid.

F. Küppersbusch & Söhne, Aktiengesellschaft

Læregutten

Da han var 14 år, brakte hans far ham til læreverkstedet. Fabrikken betaler en utdannelseshjelp på 54 mark om måneden, som i det andre læredåret stiger til 66 mark, i det tredje og siste året til 75 mark. Snart vil han begynne sin virksomhet som utlært læsesmed

Formannen

Han er 55 år gammel og har siden han var 15 år arbeidet i en kjemisk fabrikk, hvor hans far også arbeidet i 43 år — helt fra fabrikkens grunnlagt. Han er formann med skiftopsikt. Huset hans står tett ved fabrikkens, i skyggen av den skorsteinen som er blitt hans urviser

Den gamle arbeideren

I mer enn 50 år har denne mannen stått ved dreiebenken i en metallvarefabrikk. Hvor mange tonn stål kan vel ha gått gjennom hans hender? Han har ikke talt dem. Men øyet hans har holdt seg skarpt, hånden hans er rolig og stø, og han er nøysom og tilfreds med sitt liv

Tenner og revmatisme

Atter og etter kan en iakttatte at tennenes betydning blir undervurdert. De henger sammen med hele organismen, og tennenes tilstand gjenspeiles i mange sykdomsforeteelser. Det er f. eks. blitt påvist at tallrike revmatiske lidelser skriver seg fra dårlige tenner. Gis det noe bedre bevis for nødvendigheten av riktig tannpleie, som holder tennene friske, pene og i god stand?

I over 10 år har Chlorodont-fabrikken drevet en tannpleie-opplæring i stor utstrekning. Følg med i de videre offentliggjørelser i dette tidsskriftet.

Chlorodont

viser vegen til riktig tannpleie.

Dorndorf

150542

DORNDORF-SCHUHFABRIK · ZWEIBRÜCKEN

Det velkjente kvalitetsmerke for prima tysk skofabrikat

Mor og datter ved samme maskin

En sigarettmaskin, hvor papirbandet og tobakkstrømmen flyter inn og sigarettene ut, er et teknisk underverk. Her har no arbeidserken Ludmilla Oberbeisteiner sittet i 22 år. I 4 år har hennes datter stått ved siden av henne. De spiser sammen i det vakre spiserommet, har en fireværelses leilighet som er innrettet etter deres egne ønsker. De tjener godt, har grunn til å være tilfreds — og er det også

**Gruvearbeider-
troskapspremien**

Adolf Auer er maskinfører i en sigarettfabrikk. Han er stolt over å være far til ti friske barn. Kan han få dem mette alle sammen? Han tjener det som tilkommer ham. Staten betaler ham et månedlig barnebidrag, fabrikkene betaler dessuten også et barnebidrag. Det er ingen tvil om det: barna kan nok spise seg mette. Hvis det ikke hadde vært krig, hadde han forlengst fått et lite hus med hage i en moderne villaby. Men i fredstid blir dette innhentet. Auer holder også kaniner. Han elsker livet

Ti barn blir mette

Gruvearbeider Franz Plobner har i 51 år arbeidet under jorden. Han har oppdratt fire barn. To sønner er soldater, to døtre er blitt godt gift. En 14 årig sønnesønn er no læregutt i gruen. Den gamle Plobner er en original som er kjent vidt og bredt. Han bor også idyllisk. „Han kan nok glede seg“, s hans venner. „han vil vel få gruvearbeider-troskapspremien.“ Den som når han fyller 60 år har arbeidet minst 35 år under jorden, får denne premien. Den er på 10,000 mark

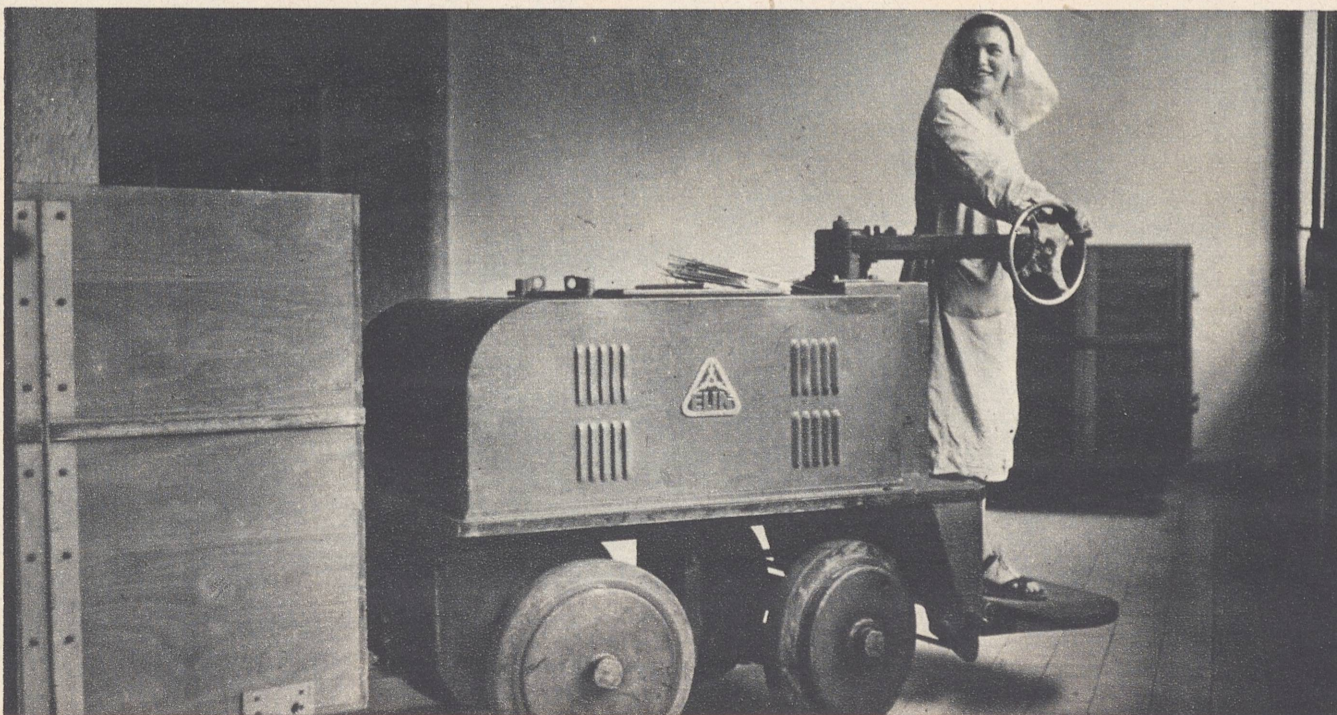
KJENSGJERNINGER

konkurransesaksjoner for skjønnhet i arbeidet, fremming av unge krefter og sosiale innretninger i fabrikkene. Aksjoner som selv i det sjette krigsåret på mange steder har god virkning — enda de blir overskygget av det tyske folkets veldige avgjørende kamp for sin eksistens og barns framtid. Det gis læreguttverksteder med de mest moderne innretninger, læreguttheimer, omtrent som de moderne ungdomsherberger — da tenker besøkeren: slik vilde du gjerne at dine egne barn skulde bo og bli tatt vare på. Og som ekstra ytelse fra fabrikkens side gis det ved siden av den obligatoriske syketrygd, sykehus og ulykkesstasjoner med innretninger helt fra røntgenapparat til hogfjellssol, som kan ta opp konkurransen med enhver moderne klinikk. Egne, fastlønnede fabrikkleger, som selvfølgelig gratis undersøker og behandler arbeiderne; fabrikkannleger, som snarer arbeideren vegen til byen og verdingen i venteværelsene; vaskehus, hvor de kvinnelige fabrikkarbeidere gratis kan vaske, tørre og stryke vasken sin; lyse og brokete små hus for barnehagene, hvor de modrene som arbeider i fabrikk, om dagen kan anbringe barna sine og være uten bekymringer for dem; lyse, luftige og moderne innrettede fabrikkantiner, som gir arbeiderne en varm middag på rent fabrikkporselen, på bord av lindetre eller naturfarget furu. (Et måltid, bestående av suppe, kjøtt og grønnsaker med melkekaffe, kostet i en stor fabrikk 35 pfenning; det er som kantinelederen erklærte og som enhver husmor jo kan regne etter, akkurat halvdelen av utgiftene, den andre halvdelen betaler fabrikk.) Det fins egne sportsplasser, turn- og gymnastikksaler, bad er det selvfølgelig overalt, fabrikkbiblioteker, lese- og oppholdsrom.

Den som i dag betrakter arbeiderens liv i Tyskland, ser virkelig et bord med frukter, hvor arbeideren kan ta det han selv har skapt.

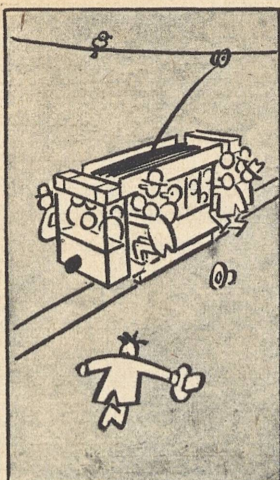
Når mannen er i felten

Hermine Derndorfer stilte seg til rådighet for fabrikk da hennes mann dro i felten. Hun likte elektrokjerretøget i fabrikk. Hun ble prøvd, og no er hun elektrokjerrørerske. (Bildet nedenunder.) Ved siden av sin månedsinntekt får hun også mannens fulle lønn. Det er en bra sum, som tillater henne å ha en vakker leilighet. (Bildet ovenfor). Hun går sjelden ut, ordi hun føler seg mest vel der heime. Der oppdrar hun sin 12årige gutt, som går på middelskolen, og som gjør moren meget glede både heime og på skolen. (Bildet til høyre). Før hun går heimefra om morgenen, stiller hun ferdig maten hans, som han selv vormer opp når han kommer heim fra skolen til middag. Om kvelden går hun igjennom skolearbeidene hans og prater med ham om faren, som de ikke har hørt noe fra på så lenge. Gutten vil bli elektroingeniør og liker å pusle med forskjellig. Ferien sin tar fru Derndorfer helst om vinteren, fordi hun er så glad i å gå på ski.

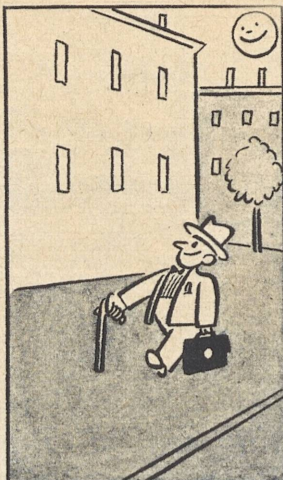
ÅRSAK VIRKNING UTLIKNING

Hast — tempo — trafikkmidlene for det meste overfylt, det er den moderne storbytrafikk

Det tærer på nervene, gjør oss pirrelige og uvennlige og forbruker meget energi

Hvorfor ikke til fots, hvis det går an? Det koster ganske visst mer tid, men er sunnere

Sentralvarme, storbyklima og feilaktig klesdrakt er ikke i overensstemmelse med naturen

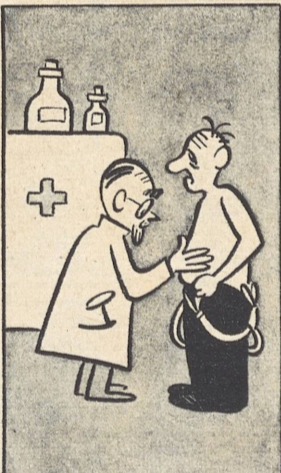
Snue, lungebetennelse og alle mulige sykdommer er så følgene av dette

Fornuftig herdning og gymnastikk ved åpent vindu skaffer den nødvendige utlikningen

Mennesket spiser feilaktig mat, framfor alt for tungt fordøyelig og slett ikke naturmessig

Tenneses, magens, leverens og gallens sykdommer blir så følgene av dette

Den fornuftige spiser enkelt og godt og framfor alt — spiser han ikke for meget

Alltid radio og musikk, uten at en lytter til det, blir snart til en meningsløs larm

Larm er gift, den øker ømfintligheten og forårsaker i mange tilfelle hodepine

Bare hvile gir virkelig rekreasjon. Kan en av og til være alene, hviler legeme og ånd seg ut

NI EKSEMPLER

for sivilisasjonssykdommer, deres årsaker, deres virkninger og hvordan de kan unngås eller bekjempes. Forutsetning for denne behagelige sort medisin er ganske visst alltid: en må gjøre bruk av den i rett tid

Europa på vegen til en ny verdensanskuelse

MEDISIN MOT SIVILISASJONEN

Den framskridende erkjennelse om sykdommene og deres bekjempelse har forlenget menneskets gjennomsnittsalder med 20 år. Men samtidig har en særlig art sykdommer, som en kaller sivilisasjonssykdommer, satt ned den alminnelige sunnhetstilstand. Hva gjør lægen mot denne nye fienden?

Foran meg står det et tykt bind på 1700 sider, hvor alle medinsinske spesialiteter er fortegnert. Det gis ingen lidelse, mot hvilken det ikke er oppfunnet en medisin — men smerter og sykdom gis det allikevel fortsatt. Lægemidlet har ikke vist seg som den universale hjelper i kampen om sunnheten — så uunnværlig det enn er for mange syke. For hva annet kan en gjøre i et anfall av hjertesvekkelse enn gi pasienten et bestemt preparat? Vil en i dag behandle en lungebetennelse helt uten medikamenter? De små flaskene, tablettene og ampullene, som i uminnelige tider har vært lægens stadige ledsagere, er det også i dag og vil fortsette å være det. Men — de er bare hjelpetropper.

Sykere, men eldre

Menneskene har i løpet av de to siste generasjoner vunnet i det minste tyve år av sitt individuelle liv. De blir gjennomsnittlig eldre enn sine besteforeldre. Dette skyldes i stor utstrekning framfor alt den almene hygiene og medisinsens oppsving — den kirurgiske kunst, røntgenstrålene og barnehelbredelsesvitenskapen. Hygienen forhindret sammen med vaksinebehandlingen de store epidemiers dødstog. Tuberkulosen fordret i Tyskland i 1893 av 10 000 innbyggerne bare 26 døde, i 1937 bare seks. Denne store suksess på tuberkulosebekjempelsens område, som vil komme til å stige framover, har vi samvirket mellom den hygienske opplysning, røntgenteknikken, kirurgien og badebehandlingen å takke for. Vi kan på mange områder innen medisinen stolt berette hvor mange mennesker vi har reddet fra døden og hvorfor europeerens gjennomsnittsalder kunde settes opp.

Men allikevel er menneskene syke,

lægenes kontorer er overfylt. Alle hygienens, lægekunstens og folkeopplysningens anstrengelser, titusener av forskjellige lægemidler har ikke kunnet stanse sykdommene. Her synes det å komme til syne en indre motsigelse, som kaster betydningsfulle skygger på vår framtid.

Sivilisasjonssykdommer

*Europeeren lever under sivilisatoriske betingelser, i byer, kontorer og sentraloppvarmede hus. Han er spent inn i sin arbeidskrets fra tidlig til seint. Når han vil rekreere seg, går han på kino eller på kafé. Han har mistet ettertenksomheten og roen som en borger i en småby eller bonden er i besittelse av. Derfor har han vunnet fordelene ved et liv der er blitt forskjønet og beriket ved de sivilisatoriske ervervelser; men han synes å måtte betale disse fordelene dyrt. Hans sunnhet er ikke blitt bedre. Han blir lett forkjølt, han lider av magenevroser. Tennene hans blir dårlige, fotlidelser har øket i de siste decenniene, tallet på kreftsyke er vokst med sivilisasjonens utbredelse, riktignok uten at en her kunde påvise direkte sammenheng. Revmatismen, forandringer i skjoldbruskkjertelens virksomhet, følgene av mangelfull kalktilførsel er sterkt utbredt. Forskeren ser det dystre bilde av en økning i sivilisasjonsskadene, som uten tvil har en overordentlig betydning for det europeiske menneskes framtid. I sammenheng med sivilisasjonssykdommene utvikler det seg et misbruk av medisiner, som må betraktes som betenkelig.

Materialistisk medisin

Vi lider i dag enno under følgene av en medisinsk lære, som vilde be-

kjempe en lokal lidelse lokalt. I tiden for den oppblomstrende naturvitenskap, som fulgte etter Robert Kochs og Pasteurs storslagne æra, var en materialistisk innstilling til sunnhetens og sykdommens spørsmål trengt stadig sterkere inn i lægenes bevissthet. Mange glemte at mennesket er en organisme, som ikke er sammensatt av enkeltdele som en maskin. En bils tilstoppede bensinrør kan en rense. En galleblæregang, som er blitt tilstoppet av en gallestein, kan en ved operativ fjernelse av gallesteinen gjøre tilgjengelig igjen — men hvis en vil forhindre dannelsen av gallestein, må en påvirke hele legemet, ikke bare gallen. Som vi vet i dag, har derfor den materialistiske medisin tross overordentlige enkeltresultater ført oss inn i en blindgate. Med dens hjelp kommer vi ikke ut av sivilisasjonssykdommens fangarmer.

Forebygging — bedre enn helbredelse

I meget sterkere utstrekning enn hittil vil derfor framtidens læge innstille seg på forebygging. Vi vil ikke igjen henfalle til de feilene, her igjen å forstå den passive hygiene, altså som f. eks. å holde smitteulighetene vekk. Vi vil anstrenge oss for å styrke organismens krefter slik at vi i større utstrekning er i stand til å motstå sykdommene og å miste den tilbøyelighet som er særegen for det siviliserte menneske. Dette er den enkle, men også den eneste virksomme resept for framtiden.

De vegene som vi enno må overvinne for å oppnå målet, er til dels tornefulle og steile. Vår viten om de nødvendige forholdsregler til forebygging er ganske visst vokst overordentlig i det siste decenniet. Vi kjenner f. eks. i dag bedre metodene med herding, hvorunder en hittil ofte bare forsto den meningsløst anvendte iskalde dusj. Vi har måttet erfare at solen ikke bare kan bringe velsignelse. På våre besteforeldres tid slapp en hverken solen inn i huset eller på huden, men for ikke lenge siden så en bare den antatte velsignelse og stekte seg derfor i solbadet — som den eneste rekreasjonsforholdsregel — ikke uten å høste mangen en alvorlig følge av det. Men vi vet enno ikke nok. Derfor har den forsker-generasjonen, som no vokser til på de europeiske høyskoler, fått en utstrakt arbeidsmark. Vår oppgave vil være å by europeeren mulighetene for å holde seg frisk — ikke bare ved at vi også innen et sivilisatorisk høyt utviklet liv skaper gunstigere betingelser ved egnede bosteder, ved en nyorganisasjon av bybebyggelsen og levestandardens former, men også ved andre forholdsregler. En har f. eks. i Tyskland planlagt folkesunnhetspark og alt forsøksvis satt planen i verk på enkelte steder. Dette er vidstrakte parkanlegg, hvor trærne sørger for skygge. De består for det meste av sportsplasser, hvileplasser i det fri og i liggehaller. Dusj-

sletter, svømmebad, plaskedam for barn, sauna og innretninger for vintertiden hører likeledes til i folkesunnhetsparken.

Aktiv rekreasjon

Det er altså vår streben å føre det arbeidende menneske til mer aktiv rekreasjon. Deri består det uten tvil en viss psykologisk vanskelighet, som vi må bli herre over, hvis europeeren som sunt menneske skal mestre sine framtidsoppgaver. Det synes ganske visst enklere å la lægen hjelpe seg ved en begynnende sykdom med en medisin, enn selv — av personlig initiativ — å sørge forebyggende for sitt legemlige vel. Det må altså ikke være slik at en i overdreven omsorg bekymrer seg for sin sunnhet, men en må tvertimot la sitt legeme gjøre hva det fra naturens side har å gjøre. Den som her har overvunnet sin egen treghet, vil komme til en ny legemsfølelse og så kreve en aktiv rekreasjon. Hundretusener av lidenskapelige sportsmenn kan fortelle noe om dette, men millioner av mennesker, som bare kjenner sporten fra tilskuerplassen, må føres til den „aktive rekreasjon“ — hvorunder en ikke på noen måte forstår prestasjonssport, men heller bevegelse og lek. En nyutvikling av den europeiske badekultur vil — med den finske sauna i midtpunktet — gå parallell med disse bestrebelsene.

Psykisk hygiene

Det europeiske menneskes framskridende differensiering har — under storbyens betingelser — ført til en foruroligende utvikling av nevrosene: de undergraver ikke bare ytevnen og forbundenheten med tilværet, men er også årsak til tallrike legemlige lidelser og tallrike vanskeligheter innen ekteskapet. Den nye sjele-helbredelseskunst, som i Europa alt har utviklet seg voldsomt, har muligheter for å greie opp med nevrosene, idet den ordner den sykes sjellege uorden på ny og dermed virker helbredende. Men den kan også drive forebyggende, psykisk hygiene, ved å forhindre at det oppstår nevroseser. En av de viktigste forholdsregler er her å holde den sjellege kontakt fra menneske til menneske. Nesten alltid er det en nevroseårsak — med dens ofte alvorlige legemlige forstyrrelser — som har fått denne kontakten revet over ett eller annet sted.

Slik ser altså den europeisk sunnhetsledelse på framtidsproblemer, som ikke alene angår klinikken, laboratoriet, arbeidet med de syke, nyoppdagelsen av legemidler — så nødvendige de enn er. Enhver av oss må i sin egen interesse ta del i forebyggingen. Da vi vet hva som trengs for dette, og har erkjent at sunnhet er forutsetning for all personlig lykke, vil denne store oppgave lykkes for oss.

Dr. Heinz Graupner

ÅRSAK VIRKNING UTLIKNING

Fire ting på én gang tar han fatt på: tre besøkende på samme tid, og så telefonen attpå til

Det må bare føre ham til sanatoriet, hverken ånden eller legemet holder det ut

Den rolige og støe arbeider utfører imidlertid det ene arbeidet etter det andre og får unna en hel del

Syv ganger om uken, selskaper og festligheter, på annen måte går det vel overhodet ikke?

Men den som aldri kommer til seg selv, blir ensom og tom og oppnår bare å bli sjelelig syk

Altså: en god venn og en god samtale er så meget verdifulle enn titusener av kjente

En må ha for meget opphissende rekreasjon — en tror at det ikke går på noen annen måte

Tretthet, overanstrengte øyne og så igjen „nervene“, det er de bedrøvelige følger av dette

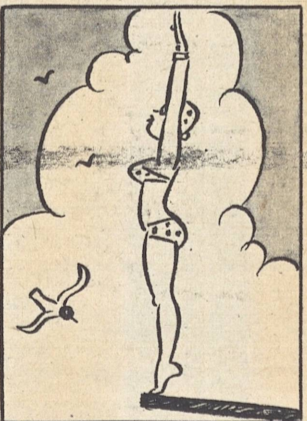
En kveldstur i frisk luft gir derimot riktig og virkelig rekreasjon og hvile

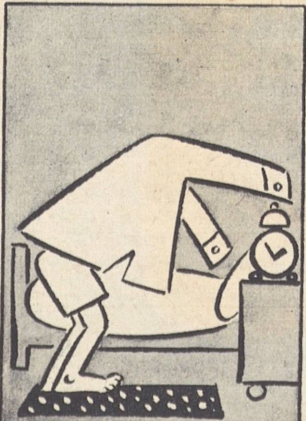
Om dagen sitter enhver ved arbeidet, ved måltidene, ved kjøring og likeledes om kvelden

Slikt et liv gir bare slapp bukmuskulatur og fremmer tallrike sykdommer

Sport er framfor alt en uunnværlig, virkelig sunn utlikning og rekreasjon for byfolk

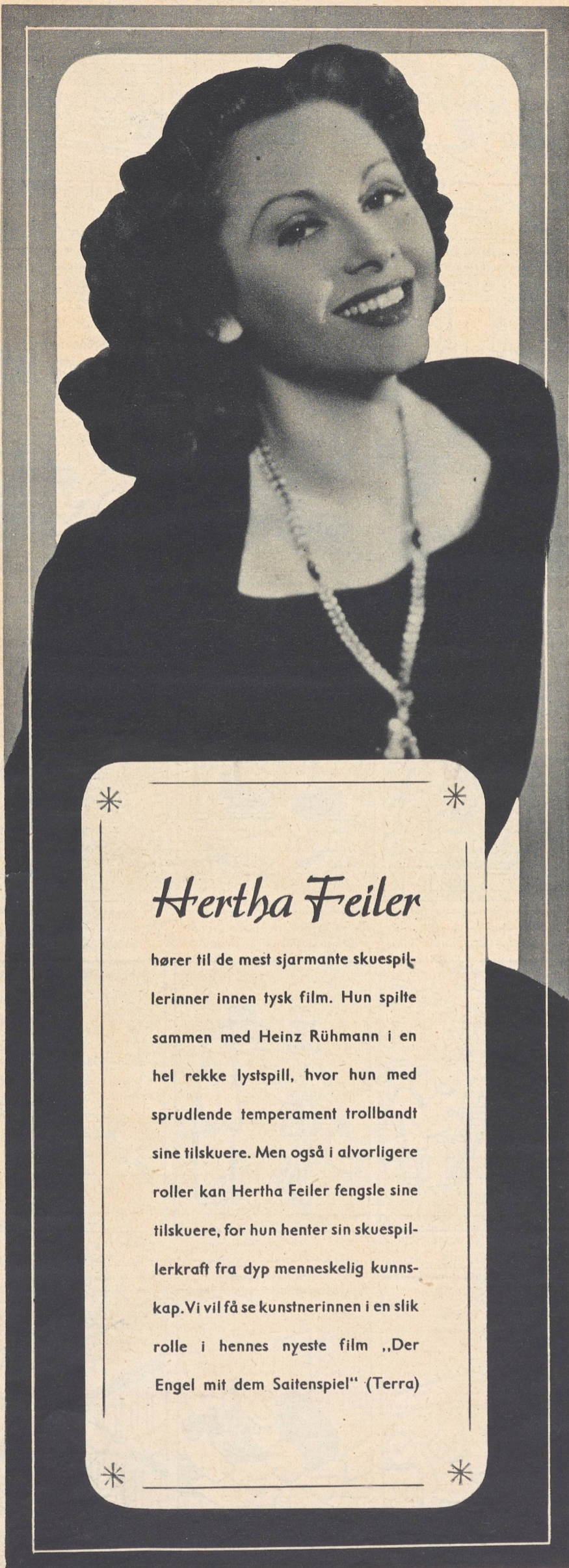
Dessuten: alle disse kvelds„fornøyelser“ koster tid, en kommer altfor seint i seng

Mennesker som ikke er utsovet, er pirrelige og nervøse, alltid en redsel for seg selv og andre

Hvorfor ikke oftere gå tidlig til sengs og så om morgenen kunde gå frisk og opplagt til arbeidet?

Hertha Feiler

hører til de mest sjarmante skuespillerinner innen tysk film. Hun spilte sammen med Heinz Rühmann i en hel rekke lystspill, hvor hun med sprudlende temperament trollbandt sine tilskuere. Men også i alvorligere roller kan Hertha Feiler fengsle sine tilskuere, for hun henter sin skuespillerkraft fra dyp menneskelig kunnskap. Vi vil få se kunstnerinnen i en slik rolle i hennes nyeste film „Der Engel mit dem Saitenspiel“ (Terra)

Till Eulenspiegel

Til den vedstående pastell
av Hans Jürgen Kallmann

Navnet hans skriver seg fra uglen, visdommens fugl, og fra speilet som avslører menneskenes svakheter. I det fjortende århundre er denne figuren oppstått i Tyskland. Men legenden om Eulenspiegel vokser seg ut over alle grenser. I Böhmen er den i folkemunn „Entspigl“. I Frankrike blir den til „espiègle“, hvilket betyr skjelm, og slik lever han videre i franskmennenes språk ved siden av sin fetter, mester Rabelais' Panurge, den snedige og forslagne svenn. Den tyske bok om Till Eulenspiegels streker („till“ betyr etter ordets etymologi „gewandt“ = „flink“) blir snart flere europeiske nasjoners almeneie. Den blir oversatt til nederlandsk, dansk, engelsk, fransk, italiensk og sågar til latin. En annen skjelm, osmanen Nasr Eddin Hodscha, blir kalt den „tyrkiske Eulenspiegel“. Diktere fortryller og avslører Till Eulenspiegels fysiognomi. Richard Strauss har komponert en symfoni over „Till Eulenspiegels lustige Streiche“, og således blir han også gjennom musikken europeisk eie.

Hva var hans opprinnelige betydning? Han går med narrekappen med fjær i, nesten som Mefistofeles, men med småklokker om ørene. Han er en vagabond og spissborgernes fiende. Fiffig som en skolar har han alltid den opprørske hensikt å si sannheten. Han tar alt som blir sagt ham, bokstavelig. Når den skomaker han arbeider hos, befaler ham å skjære opp læret i smått, akkurat „som gjeteren driver det ut av byen“, skjærer han opp læret til figurer av svin, okser, kaiver, får, geiter og bukker. Hos en skredder kaster han akkurat som den gretne mester har sagt, ermene på trøyen. Og hos barbereren sliper han som denne har bedt om, kniven på ryggen likeså glatt som skjeden. I sin simulerte endfoldighet er han slu og ondskapsfull som reven, dyrerikets skjelm, maitre Renard eller den nedertyske Reineke Vos.

Hvordan kan den historiske Eulenspiegel ha sett ut, som opptrådte som seildanser på torget, han som landsbyguttene overlater sine sko til, hvoretter han binder dem på en snor og guttene skrikende slåss om dem? Han vandret på kryss og tvers og en kan forfølge hans spor overalt. I Nigestetten i Thüringen koker han kvinnenes pelskåper i melk, så de blir oppbløtte og faller fra hinannen. I Nürnberg slår han opp brev på murene til rådhuset og kirketårnene og jager som mirakeldoktor sykehuspasientene ut av sen-

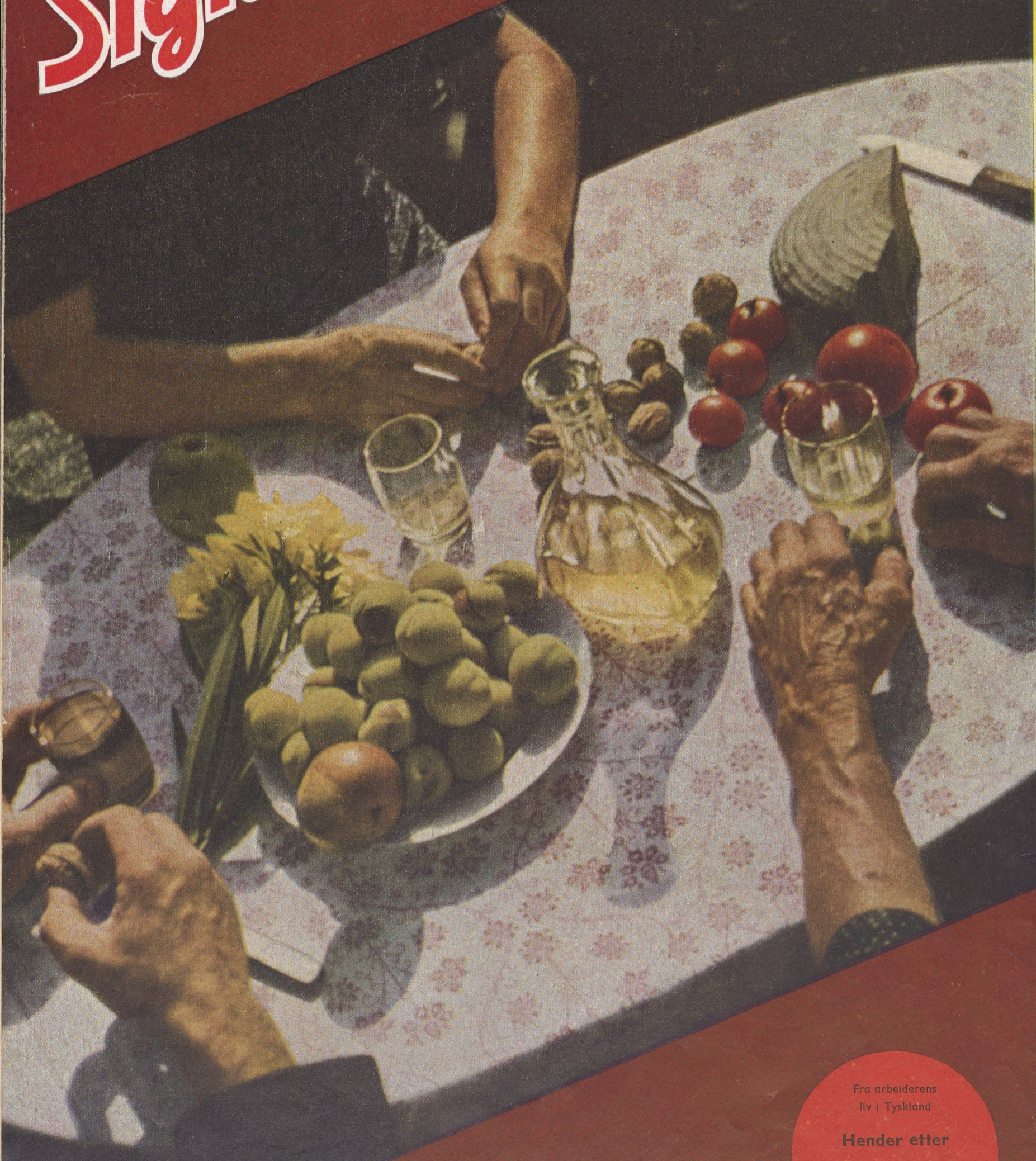
gene. I Berlin tar han arbeid som skreddersvenn og sitter og syr under en balje. I Lübeck bedrar han en stolt vintapper ved å utgi en kanne vann for å være vin. I Hamburg blir han læregutt hos en barber og springer gjennom vindusrutene. I Köln betaler han en losjivert, som forlanger to sølvpfennig av ham fordi han er blitt mett av stekelukten, med klangen av pengene. Til Frankfurt am Main kommer han akkurat under et kongevalg og med briller på nesen gir han seg ut for en brillemaker fra Brabant. Han vandrer som pilegrim gjennom Italia til paven i Roma. I Polen har han en kappestrid med hoffnarren til Kasimir den store. Til slutt er han portner i et kloster Marienthal og henter mat og drikke opp av kjelleren. Han blir begravd i Mølln i Lauenburg, og på gravsteinen blir hans attributter, uglen og speilet, meislet inn.

Seinest har tyskeren Gerhart Hauptmann besunget ham i heksameter-epoet: „Des grossen Kampffliegers, Landfahrers, Gauklers und Magiers Till Eulenspiegel Abenteuer, Streiche, Gaukeleien, Gesichte und Träume“. Den mest fantastiske utforming har han fått i den flanderske „Ulenspiegel“ av Charles de Coster. „Den melankolske fugl, den bebrillede pedant, markeds-gjøgler og mørkemann“ som den nyskapende dikter forefiner, er en samtidig av den vellystige grev Egmont og en Wasser-Geuse som kjemper i frihetskrigen mot spanjerne. Claes, Thyls far, blir brent som kjetter. Ulenspiegel, narren fra Damme, er den som tar hevn. „Asken til Claes brant på brystet hans. „Han er den kobold som ergrer folkene, som rir på eselet Jef, som hunden Titus Bibulus Schnuffius løper etter, sekkepipe- og trompetblåseren. En gang rir han inn i Antwerpen, hvor han har lovet kong Filip å fly ned gjennom luften fra takrennen. Han er kledd som en artist i silkedrakt og har en silkehette på hodet, begge karmosinfarget. På ermene har han heftet småklokker og likeså på sine høyhælede skos sporer. Den feite og forette yngling Lamme Goedzak blir på sett og vis hans Sancho Pansa. Så blir han martret av de spanske bødler, hvorpå han roper folket opp til kamp mot fienden. Og han fryder seg over sin kjæreste, den yndige Nele, datteren til Katheline som er Flanderns varme hjerte. Solglans forgyller det naturlig-overnaturlige sceneri ved hans død.

Paul Wiegler

Signal

Fra arbeiderens
liv i Tyskland

**Hender etter
dagens arbeid**

Til artikkelen i dette
nummer